

# KÖZGAZGASZTUDÁS

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

X. EVFOLYAM, 4. SZÁM

ÁRA: 60 FILLER

1968. MÁRCIUS 9.

## Megvalósítás előtt

# Az ösztöndíjrendszer reformja

Az elmúlt években sok szó esett a jelenlegi ösztöndíjrendszeréről. Lapunk hasábjain, klubbeli fórumokon, magánbeszélgetések alkalmával rengeteget vitatkoztunk: megfelel-e ez az ösztöndíjrendszer a vele szemben támasztott követelményeknek, ténylegesen ösztönöz-e jobb eredmények elérésére.

Szinte mindannyian meggyőztünk abban, hogy változásra van szükség ezen a téren. Egyértelműen az alapelvben is: az ösztöndíjak és a szociális juttatások rendszere legyen a mostaninál körültekintőbb, differenciáltabb, rugalmasabb, ne legyen mechanikus az odaítélés.

Milyen stádiumban van az új ösztöndíjrendszer kidolgozása, mikor kerül majd bevezetésre, milyen konkrét intézkedésekre számíthatunk? Ezekre a kérdésekre kértünk választ dr. Kahulits László elvtárostól, a Minisztérium főosztályvezetőjétől.

A minisztérium vezető testülete a közelmúltban megvitatta és jóváhagyta a napokban belüli nyilvánosságra kerülő ösztöndíj-reformtervezetet. Ez a tervezet azonban még nem végleges — korábbi ígéretünkhöz híven nem utasított, hanem egy ismertetőanyagot juttatunk el az egyetemnek és főiskolák illetékesének. Az új ösztöndíjrendszer alapelveit már eleget vitattuk

a most kibontakozó vita során arra szeretnénk választ kapni, hogy a megfogalmazott javaslatok megfelelőek-e.

Az ösztöndíjrendszer tervezetével együtt megküldjük a felsőoktatási intézményeknek az új tanulmányi-, vizsga- és fejelemmel szabályzatot. Ez teljesen „nyers” anyag, a minisztérium még nem vitatta meg, de már a

szeptemberben induló új tanévben bevezetésre kerül a vele szerves kapcsolatban levő új ösztöndíjrendszerrel együtt.

Jelentős változás jön meg az új ösztöndíjrendszerben a jövedelemkategorizálás mechanizmusa. A jelenlegi rendszerrel szemben két — közgazdasági hallgatók által különösen érthető — kifogás merült fel:

1. a három kategória (800 Ft alatt, 800—1100 között, 1100 felett) kevés.

2. 1963 óta — akkor vezették be a ma is érvényben levő rendszert — emelkedtek a nominál- és reálbérek és ennek következtében sok hallgató „kiegett” a szociális juttatásokból.

A fenti okok miatt a következő egy főre eső jövedelem szerinti kategóriákat tervezzük.

I. 500 Ft alatt, II. 500—800 Ft között, III. 800—1100 Ft között, IV. 1100—1300 Ft között, V. 1300 felett.

A szociális juttatások rendszere ennek megfelelően változik. A változást legszembetűnőbben táblázatokon mutatjuk be: megvizsgáljuk milyen szociális juttatásban mekkora ellenérték fejében részesülnek a A) kollégiumban lakó hallgatók, B) a nem kollégista vidéki hallgatók, C) az egyetem székhelyén lakó hallgatók.

A) A kollégisták esetében a szociális juttatás minden kategóriában: kollégiumi szállás, ebéd-, vacsorajegy továbbá: Kategória: I. II. III. IV. V. Juttatás (Ft) 300 300 200 100 0 Hozzájárulás, ill. fizetség: (Ft) 0 200 400 600 800 Mint látható az alapelveknek megfelelően el akarjuk érni, hogy

a hallgató — anélkül, hogy külön terhet rónánk rá — érezze, hogy ténylegesen mekkora juttatásban részesül.

Megjegyzendő, hogy a reggeli természetbeni juttatását a visszaélések miatt mindvégig csoportban megszüntetjük.

B) A vidéki, nem kollégista hallgatók ebédjegyben részesülnek, térítés ellenében; kivéve az I. kategóriájú hallgatókat, akik ingyen kapják ezt a szolgáltatást, a II. kategóriájú hallgatók az ebédjegy árának 1/4 részét, a III. kategóriába tartozók felét, a IV-be tartozók 3/4 részét térítik meg, míg az V. kategóriába sorolt hallgatók nem kapnak kedvezményt. Ebben a csoportban az anyagi juttatás így alakul:

Szociális se- I. II. III. IV. V. gely (Ft) 300 300 200 100 0

C) A Budapesten lakó hallgatók az előzőhöz hasonló feltételek mellett kaphatnak ebédjegyet. Az ő csoportjukban a különböző kategóriákban a pénzbeli juttatás I. 400 Ft, II. 300 Ft, III. 100 Ft.

Végül soron azonban még a IV. kategóriájú hallgató is mintegy havi 80 Ft-nyi kedvezményhez jut abban az esetben, ha ebédjegyet vásárol, mivel azért csupán a költségek 3/4 részét kell megtérítenie.

Anélkül, hogy az ösztöndíjak és szociális juttatások pénzügyi kerete bővülne — mint az a fentiekben is látható —,

arra törekszünk, hogy a lehető legigazságosabban osszuk szét a rendelkezésre álló összegeket, maximális mértékben segítsük a szegényebb hallgatókat, akik az esetek túlnyomó többségében fizikai dolgozó szülők gyermekei.

Az odaítélés ugyanakkor egyáltalán nem mechanikus — a rugalmasság jellemzi legjobban az új ösztöndíjrendszert.

Az ösztöndíjak és a szociális segélyek odaítélését pályázati rendszer alapján, egyéni mérlegeléssel, a Diákjóléti Bizottság fogja eldönteni.

A Diákjóléti Bizottság elnöke a dékán által kijelölt tanár lesz, helyettese a KISZ-vb képviselője, titkára a dékán hivatal megbízott dolgozója.

A bizottság tagjai: a párt-szervezet képviselője, a KISZ alapszerv által küldött 2 hallgató és az évfolyamfelelős vagy patronáló tanár. (A Közgazdasági Egyetem a nevelőtanárra, a felsőbb évfolyamokon a szakintézet megbízott tanára). A diákotthoni elhelyezések tárgyalásakor a KISZ által küldött egyik hallgató kollégista és a bizottság munkájában részt vesz a diákotthon igazgatója is.

A bizottság — mint már említettem — egyéni mérlegelés alapján, a hallgatók körülményeinek legmesszebbmenő figyelembevételével dönt,

Joga van változtatni a kategorizáláson is a legkülönbözőbb okok miatt így például

Kiemelkedő TDK-beli szereplés, jó magatartás, aktív társadalmi munka, nehéz családi helyzet stb. esetében. Számításba veheti a jövedelmi kimutatásban nem szereplő plusz jövedelmek (pl. háztáji) kiadásait is.

Tény, hogy a Diákjóléti Bizottságtól szeptemberben hatalmas energiát követel majd e nagy munka elvégzése, de ez a „többlet” csak egyszer jelentkezik — a későbbiekben csak az elsővéseket kell ilyen módon alaposan elbírálni, a többiek esetében csak az esetleges változásokkal kell számolni.

A tanulmányi ösztöndíjak terén három kategóriát kívánunk megkülönböztetni től-ig-ös anyagi juttatás mellett. A pontos összeg meghatározása itt is a Diákjóléti Bizottság feladata. A következő módon képzeljük el ezt a rendszert:

Tanulmányi átlag:	Ösztöndíj (Ft)
3,5—3,99	100—200
4—4,49	200—300
4,5—5	300—500

A teljesség kedvéért két dolgot meg kell említenünk:

1) A felsőbb évfolyamokon a szociális juttatás is a tanulmányi eredményhez van kötve. 2,5-es tanulmányi átlag alatt — hacsak a rektor nem dönt másként —, nem jár szociális segély.

2) A rektor külön engedély alapján, tanulmányi ösztöndíjban részesülhet a 3—3,49-es, tanulmányi átlagot elért hallgató, valamint az a hallgató is, aki legfeljebb egy tárgyból megbukott, de sikeresen letette utóvizsgáját és tanulmányi átlaga, munkája alapján érdemes az ösztöndíjra. Az utóbbi pontban felsoroltak azonban, érzésem szerint, elsősorban a műszaki egyetemre vonatkoznak. A Közgazdasági Egyetemen a tanulmányi eredmények kiemelkedően jók, ezért ritkábban kerülhet sor ilyen kivételekre.

Ami a társadalmi ösztöndíjakat illeti, a jövőben nem a vállalat, hanem az egyetem fogja meghatározni, hogy mekkora ösztön-

díjban részesülhet a hallgató.

A szerződések megkötésében az egyetemnek eddig is vétőjoga volt, azonban ezt most sokkal határozottabban kívánjuk leszögezni. Továbbra is megmarad a 200 Ft-os vidéki pótlék rendszere, de kikötjük, hogy a társadalmi ösztöndíjhoz szociális pótlék V. kategóriához tartozó hallgatónak nem adható.

Az ösztöndíjrendszer-tervezet vitára bocsátásával lényegében ugyanazt a célt szolgáljuk, mint magával az új ösztöndíjrendszerrel. Azzal, hogy a legteljesebb mértékben biztosítjuk a KISZ, a hallgatók és a tanárok részvételét mind a tervezet végső kidolgozásában, mind az ösztöndíjak odaítélésében, szélesítjük az egyetemi demokráciát, jelentősen növeljük a hallgatók, a KISZ-szervezetek aktivitását.

Halász György



A nemzetközi nőnap alkalmából ezúton is szeretnénk kifejezni jó kívánságainkat egyetemünk valamennyi nőhallgatójának és nődolgozójának. További sikerekben gazdag, eredményes munkát kívánunk! (Fotó: Kádár)

## Vércsoportja: „AB” Rh pozitív

A Fővárosi István Kórház Véréllátó Alkózpontjának főorvosa szobájában dr. Tar Pirocska főorvosnővel beszélgettünk. Az előző napon az egyetemünkön rendezett véréllátó eredményeit értékeljük. Szóba kerülnek azok a kis szívbeteg gyerekek is, akiket a főorvosnő a Közgazdaság előző számában megjelent „Levél minden-

Beszélgetésünket a telefon berregése szakítja felbe.

Az influenza osztály ügyeletes orvosa kéri a véréllátó gyors segítségét: H. I.-né fiatalasszonynak influenzás megbetegedés, szövődménye kapcsán vérkeringési zavarai jelentkeztek, minek következtében

ritka. Mindössze a lakosság 5 százalékánál ha található.

### Csak ilyen nagymennyiségű véradás esetén

juthatunk hozzá. Délutánig készen kell legyünk a laboratóriumi kontrollal is, addigra biztosan megtaláljuk a szükséges vércsoportot. Büszkék lehetnek rá, hogy

### az egyetemről kapott friss vér máris életet mentett

Ebben az évben a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen ötödik alkalommal rendezésére — folytatta a beszélgetést a főorvosnő — Eddig minden évben több vért kaptunk. A múlt évi 60 liter után tegnap 80 liter vért adtak az egyetem oktatói, dolgozói és diákjai. Ezzel a teljesítménnyel egyetemünk

### az ország legjobb véradói közé sorolható.

340 fő jelentkezett véradásra, közülük 50 kiszűrte történet, főleg kondicionális hiányosságok miatt. Tehát 290 fővel vetünk vért, s ez a nagyszámú részvétel igen kellemesen érintett minket.

Ami külön örömmel töltött el bennünket, a hallgatók felelőssége, segítőkészsége: folyamatosan jöttek, jó hangulatban, türelemmel vártak sorukra, egyik sem keresett kifogást, hogy a vizsgálatok során a kiszűrtek közé kerüljön.

Szeretném kiemelni az egyetem vezetőinek segítségét és példamutatását. A Bikics házaspár és Szántai elvtárs elsők között adott vért. Később is többször belátogattak és kérdezték: nincs-e szükségünk valamire.

És semmiképpen sem szeretném elmulasztani nyilvánosan is megköszönni az egyetem KISZ-szervezete szervezőitkárának, Simon Pálnak a segítségét, aki évről évre kitűnően megszervezi a véradónapot. Az ő munkájának köszönhető ez a mostani nagyszerű eredmény is.

Végül — de mindenképp — e hasábjakon mondom még egyszer köszönetet mindazoknak, akik hozzájárultak az idei véradónap sikeréhez és ahhoz a 80 liter vérhez, amelyből megmenthetjük H. I.-né és még sok más beteg társa életét, s adhatjuk vissza minden ember legdrágább kincsét: az egészséget!

Pongrácz György



Dr. Tar Pirocska főorvosnő személyesen ellenőrzi a sterilítást. (Fotó: Kádár)

kihöz” c. cikkében említett. Akik nevében kérte egyetemünk fiatalágának segítségét, a friss vért, hogy ők is mihamarabb egészséges emberekké válhassanak.

vörös és fehér vérszójáinak, valamint vérelemeknek száma a minimálisra csökkent. Már elvesztette eszméletét is.

Élete válságosra fordult.

### Itt csak a friss vér segíthet!

A főorvosnő megkéri a beteg vércsoportjának kiegészítését. Átsiet a laboratóriumba. Azonnal intézkedik. Ha lehet, még megleszítettébb tempóban folyik az előző nap kapott friss vér — hajnal óta tartó — laboratóriumi feldolgozása.

### Versenyben az idővel

Délutánig meg kell találni a nagy mennyiségű friss vérből a megfelelő vércsoportot, s akkor megmenthetik a beteg asszony életét.

Néhány perc múlva már mosolyogva jön vissza szobájába a főorvosnő:

— Látja, milyen véletleneket is produkál az élet? Legutóbb még a kis szívbeteg gyerekek nevében kértünk lapjukon keresztül a fiatalok segítségét. A friss vért. S most itt ez a fiatalasszony. Élete végveszélybe került. „AB” Rh pozitív vércsoportja van, amely nagyon

## A TDK további tervei

A Tudományos Diákkör 1968. évi programjáról kérdeztük dr. Csáki Csaba adjunktust.

Jelenleg az 1967. szeptemberben kiírt pályázat van érvényben, s a dolgozatok leadási határideje 1968. március 15. — tájékoztatott Csáki elvtárs. — A pályaműveket vagy az illetékes tanszékre, vagy hozzámm kell eljuttatni. A legjobban sikerült dolgozatokból állítjuk össze az április végén az ELTE jogi karával közösen tartandó tudományos ülészak anyagát.

Azokat a dolgozatokat, amelyek áprilisban nem kerülnek megvitatásra, októberben — az egyetem fennállásának 20. évfordulója tiszteletére rendezett — nagyszabású tudományos ülészakon tüzzük napirendre.

Az általunk ajánlott pályázati témák a következők:

- Az egyetem fejlődése,
- a közgazdasz képzésben betöltött szerepe,
- a KMP harca,
- Tanácsköztársaság,
- a polgári forradalom,
- Marx életműve.

A fentiekben említett programokon kívül május első felében a politikai gazdaságtan tanszék rendezésében 1 napos ülészakot tartunk, melynek témája a marxizmus és a polgári közgazdaszok marxizmus bírálat.

Ebben az évben kétszer osztunk pénzdíjazást, s a tervek szerint a tavaszi ülészak legjobbjait díjazni nyáron Lengyelországban is előadásra kerülnek.

# Dobogókön

## KISZ-táborban

Február végén az általános Kari KISZ-vezetők és az alapszervezetek képviselői két-napos dobogókői táborozáson vettek részt a Kari KISZ-munka problémáit, feladatait.

Az első nap egyik vitája az alapszervezeti szintű munkaterv elkészítésének szükségessége körül folyt. Egyesek szerint a munkaterv formalitás, s az alapszervezet nem nagyon tartja magát a benne foglaltakhoz munkájuk során. Emellett egy csomó általánosítást tartalmaz, melyek egyáltalán nem segítik az alapszervezeti munkában való kári tájékozódást. Mások szerint viszont a munkaterv fontos kapcsol az alapszervezet és a kar között, s ha elkészítését nem követeli meg a kari vezetőség, akkor pangani fog a KISZ-munka. A végső döntés is azt tükrözte, hogy az első álláspont képviselőinek van igazuk. Abban állapodtunk meg, hogy a jövőben nem lesz kötelező az alapszervezeti munkaterv készítése és felterjesztése a kar felé, bár szükségesnek látszik az alapszervezeti elkészítésének valamiféle rögzítése, de csak az alapszervezet vezetője számára. Ez a döntés helyes is, hiszen

a kari vezetők külön munkaterv nélkül is tájékozódhatnak az alapszervezeti elkészítésekről a titkári értekezleteken, egyéb megbeszéléseken,

anélkül, hogy egy csomó általánosítást kellene végigolvasniuk. Az általánosítások ugyanis szinte elkerülhetetlenek, hiszen van a KISZ-munkának jó pár olyan területe,

ahol nehéz az előre történő konkrét tervezés.

Fontos döntések születtek a politikai körökkel kapcsolatban. Azon munkatervünk, hogy az eddigieknél kedvezőbb lehetőségeket teremtsünk e területen is az alapszervezet számára. A közeljövőben a karon belül előadói csoport jön létre a legjobb politikai felkészültségű hallgatókból. A csoport feladata lesz, hogy megfelelő gyorsasággal reagáljon a politikai kérdésekre, s tájékoztassa ezekről az alapszervezetet, jó alapot szolgáltatva a pol. kör vitáikhoz. Az eredmény kevéssé lehet: egyrészt biztosítható ily módon a politikai események időben történő megtárgyalása, (tehát amikor azok még aktuálisak), másrészt az előadói csoport jó felkészültsége lehetővé teszi, hogy a pol. kör vezetőit, tájékoztatókat és a viták is valóban a problematikus oldalakra koncentrálják. A kari vezetőség feladata az alapszervezetek felmérése is (milyen témákkal foglalkoznának szívesen a csoportok a pol. körökön stb.).

Komoly gondot okoz a társadalmi munka hatékonyságának tétele. Ezeket kari szinten továbbra is vietnami yasar-napok keretében bonyolítjuk le, de lehetőséget igényelünk adni egyes csoportoknak, alapszervezeteknek külön is társadalmi munkavégzésre.

Úgy tűnik, hogy több, egyenként kisebb létszámú foglalkoztató akciót lebonyolításra kell majd tőrekedni, így az eddigieknél jobb mun-

kaservezés érhető el, s ezáltal az összereszt is növelhető.

A második napon táborunkat meglátogatta Józsa Ödön elvtárs, a kar MSZMP titkára, Kollarik Amália elvtársnő, az egyetemi párt vb ifjúsági felelőse, valamint Bessenyei Lajos elvtárs, az egyetemi KISZ VB titkára, akik résztvettek a szekció-ülések munkájában.

Józsa elvtárs érdekes előadást tartott az egyetemi oktatási reformról. Főként

egyes szakok várható megszűnésének okaival, valamint a 68-69-es tanévtől kezdődő új oktatási rend kérdéseivel foglalkozott,

vázolva a jelenlegi hallgatók képzésére vonatkozó új elveket is. Ezeknek ismertetésére majd külön cikkben visszatérünk.

A tábor utolsó foglalkozásán szekciónként vitattuk meg az általános vezetőképzés kérdéseit. Elhatároztuk, hogy külön külpolitikai előadás-sorozatot szervezünk a KISZ-vezetők politikai felkészültségének növelésére. Ismét sok szó esett az alapszervezet és a kari vezetőség kapcsolatáról. Mindenki egyetértett abban, hogy a kapcsolat fő formáit továbbra is a titkári értekezletek, valamint a kari ülés kell, hogy jelentse. Megtárgyaltuk a tanulmányi és szociális munkával kapcsolatos problémákat, majd az alapszervezet képviselői tájékoztatták a kari vezetőséget a második félévi KISZ-munkájára vonatkozó elképzeléseikről, terveikről.

Kurtán Lajos

# G. Pasolini elvtárs látogatása

SAN MARINO-ról még a gazdaságföldrajzból jelesen vizsgáztak sem tudnak többet arról, hogy Európa legkisebb köztársasága, tízezer lakosú mini-állam az Appennin-félszigeten, Társadalmi-politikai életéből pedig legfeljebb annyit ismerünk, amennyit az ottani kommunista képviselőjének a budapesti konzultatív találkozón elhangzott felszólalásából a napilapokban olvashatunk. Ezért is vártuk nagy érdeklődéssel egyetemünkön Gastone Pasolini elvtársat, a San Marino-i Kommunista Ifjúsági Szövetség főtitkárát. A Gellért Szálló tanácstermében helyet foglaló San Marino-i delegáció tagja azért kereste fel KISZ-bizottságunkat, hogy beszélgetést folytasson velünk felsőoktatási és ifjúsági mozgalmi problémákról, tartalmi és formai kérdésekről egyaránt.

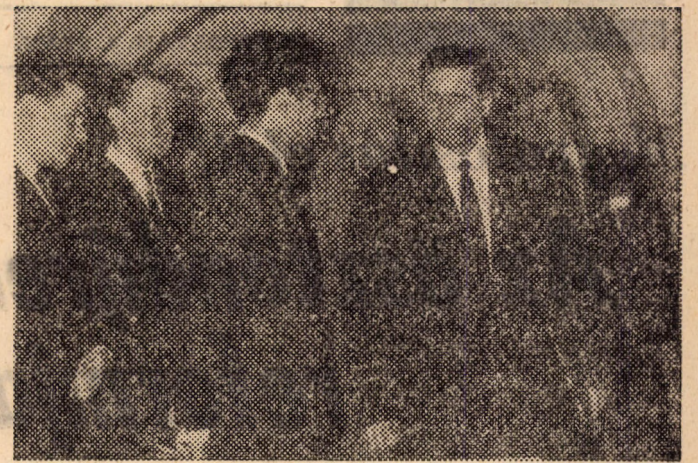
A keddi délelőtti találkozón — melyen dr. Bedő Gyula elvtárs, oktatási rektorhelyettesünk és dr. Kollarik Amália, a pártbizottság ifjúsági felelőse is részt vett — Pasolini elvtárs kérte, hogy először is röviden tájékoztassuk őt a magyar felsőoktatás általános helyzetéről; arról, hogy melyek a mindenki számára előírt kötelezettségek, hogyan biztosítjuk az egyetemeken belső demokratizmusát, mi a helyzet a tandíjak és ösztöndíjak terén. Saját problémáikról szólva elmondta, hogy San Marino-ban nem működik egyetem, s az olaszországi egyetemre csak a jómódúak gyermekei juthatnak el. A súlyos anyagi gondok miatt még az általános iskolai tankötelezettségnek is csak az utóbbi egy-két évben tudtak — mindenekelőtt ingyenes tankönyvek juttatásával — érvényt szerezni; a munkás-paraszti származású tanulók száma már a középiskolákban is elenyésző.

San Marino társadalmi életének negatív jelenségei sokban hasonlítanak az őt körülvevő és gazdaságilag magához láncoló Olaszország problémáihoz. Ezért is érdeklődött — részletekbe menően is — a magyar közgazdászok képzés hűszéves fejlődésének tapasztalatairól, az egyetem előtt álló feladatokról, hiszen — mint mondotta — a helyi viszonyokhoz mérten nekik is nagy szükségük lenne széles látókörű, haladó gondolkodású közgazdasági szakemberekre. Pasolini elvtárs, mint egy közepes méretű textilgyár művezetője, közvetlen, „termelő” közelből látja ezt az igényt.

A tervezettnél jóval hosszabbra nyúlt látogatás nagy részében vendégünk kétszáz San Marino-i fiatal kommunis-

ta mindennapi munkájáról, harcának nehézségeiről beszélt. — Különösen problematikus az érettségizettek, egyetemi-

szerep keretek között is, de létrehozták saját fórumukat: havonta egyszer megjelenik a szövetség lapja, mely nyíltan



Pasolini elvtárs, a klubot is megnézte (Fotó: Száva)

ták bevonása a mozgalomba; a polgári-vallásos szemléletű középiskolákból kikerülő fiatalokkal egy új világot kell felfedeztetnünk! — e szavakkal jellemezte a Kommunista Ifjúsági Szövetség egyik legfőbb feladatát. Akcióprogramjukban egyaránt fontos helyet foglal el a vietnami nép harcának megsegítése, erőfeszítések a világbeke megvédésére és a szocialista átalakulás feltételeinek megteremtése. Ha

és megoldást sürgetően foglalokozik a San Marino-i fiatalok életének, művelődésének problémáival. Politizáló ifjúság él ebben a kis, de valójában nagyon is komolyan vett köztársaságban; olyan fiatal emberek, akik tetteikben fejezik ki akaratukat, tárgyaikat; olyan fiatalok, akik túl akarnak lépni a ma világán, egy igazabb társadalom felé vezető úton.

Lipovecz Iván

## Új KISZ-vezetőség az ipari karon

Kari gyűlés színhelye volt február 24-én a tanácsterem. Az ipari kari KISZ-vezetőség tartotta — az összes alapszervezeti titkár és évfolyamvezetőségi tag részvételével — félévi munkaértekezletét.

Hajdú Éva titkári beszámolójában az elmúlt évi küldöttértekezlet óta eltelt egy év munkáját elemezte.

A beszámolót követő vita után került sor az új

vezetőségi tagok megválasztására. A vezetőség titkárává Nagy Sándort (II. évf.) új tagjává Jankó Gézát (III. évf.), Lindner Sándort (III. évf.), Bene Annamariát (közl. III. évf.) Kelemen Mária (I. évf.) és Neményi Gábort (közl. I. évf.) választották. A vezetőség tagja maradt továbbra is Kánai László, Solt Márta és Prókai Mária.

## Levél Moszkvából

Kedves T.!

Kívántam már Neked boldog új évet, de elfelejtettem üdvözölni a legfontosabb új: az új mechanizmus alkalmából!

Mondd, kedves kolléga, hogy viselkedik az újszülött? Nyilván sokat nyugtalanodik, nemde? Meg vannak elégedve vele szülei? Beváltja-e vajon a hozzá fűzött várakozásokat? Gondolom, sok a probléma vele kapcsolatban, melyekről vitatkoznak, megoldják vagy nem oldják meg őket... Nagyon jó lenne tájékozódni minderről. Összel előadást tartottam a gazdasági kiber-

netikai körben a magyar reformról, nagyon izgultam, és ezért személyes ügy lett számomra a Ti reformotok.

„Mi újság a barátainknál a magyar csoportból? Ritkán vagyok bent az egyetemen, de ha találkozom a „magyarokkal” mindig örömteli „szervizzsal” vagy „jónáppal” üdvözöljük egymást...

Sia!

Zina Palvanova

(Egy szovjet diáklány leveleiből, aki a nyáron nálunk töltötte üzemi gyakorlatának egy részét.)

## HOGYAN LEHET?

# „Marxista templomozók”

## Ahol a fáziskésés elkezdődhet

Templomoznak a „Marx”-isták. Vajon marxisták legyek-e a templomozók? Első látásra így vetődhet fel a probléma, azonban ha kissé beleállítjuk magunkat a témába, mind pedig a hozzászólásokba, ennél is többet láthatunk, sőt kevés jóakarattal kaphatunk is. A vitaindító cikk írója például objektív idealista alapra akarja helyezni a vallásosság világnézetét. A szándék magában véve nagyszerű.

En azonban az objektív idealizmust filozófiai áramlatként — tehát feltétlenül tudományos alapú világnézetként fognám fel.

Es nem tenném le egyértelműen a voksot Platon vallásossága mellett. Jóllehet az ideák miszticizált világa rokon vonásokat mutat a vallással.

S ha az illető cikk írója a neotomizmussal akar érvelni? — Itt tényleg találkozunk az „objektív idealizmus teológiai formájával”. De ez az érv is elveszti egyöntetűségét, ha belelapozunk néha a katolikus biblia-magyarzatokba: „Isten a világ teremtésével és keletkezésével kapcsolatban semmilyen tudományos magyarázatot nem hagyott hátra”.

Lehet, Wetternek, E. Gilsonnak és a többieknek mégis hátrahagyott. Szerintem azonban még ez sem jogosít fel bennünket arra, hogy azonosítsuk a vallást az objektív idealizmussal.

Már csak azért sem, mert a marxizmus szerint a vallás minden tudományos alapot nélkülöz, s teljesen mások a gyökerei mint a filozófiának.

A neotomisták pedig a filozó-

fiát a „teológia szolgáltatónyá”-ként emlegetik.

S ami a tudat fáziskésését illeti: egyik hozzászóló cikkében felsorolja ellenérveit, amikkel azonban szintén nem értek egyet. Szocializmus építünk, antagonizmusok osztályok nélküli társadalomban élünk, ez korántsem jelenti, hogy a múlt örökségeinktől kapott — lekészt tudat egyszerű szinkronba kerül megváltozott termelési viszonyainkkal. Engedjék meg, hogy idézzem Lenint: „A szocializmus, mint a kommunizmus alsó foka még sokáig magán viseli annak a társadalomnak a bélyegét, amelynek méhéből kinnött”. Leninre nem azért hivatkozom, mert a szaketekté-lyek szava egyenesen megold minden problémát. Szándékom egyik indítéka az, hogy felhívjam Róbel Sándor figyelmét egyik ellentmondására. „Az objektív idealizmus elleni harc így nemcsak a vallások ellen, hanem a magukat marxistáknak vallók ellen is folytathat, amivel a dogmatizmus hatása sem mondható elenyészőnek.” Majd néhány sor után így ír: „A társadalmi tudat a társadalmi fejlődést előmozdító osztályoknál nemhogy fáziskésésben van, hanem nagyon is benne van a fázisban...”

Szerintem az előbb említett dogmatikusok és vallások többnyire tagjai a fejlődést előmozdító osztályoknak.

Őket máshová sorolni annyit, mint egy reakciós osztályt felfedezni, amely osztály tudvalevőleg ma már, legalább is nálunk, nem létezik. A társadalmi tudat ilyen elemi valóban fáziskésésben van.

Nem irányadóak ugyan, de eléggé számottevők. S egyes vélemények fáziskésés az emellett történő passzív elhaladásnál kezdődik. A sokat emlegetett eredményes harchoz azonban nem elég fogalmakon lovagolni. A harcnak konkrét formái állnak rendelkezésünkre, itt az egyetemen belül. Az alkotmány által biztosított vallásszabadság nem gátol meg bennünket abban, hogy marxista ideológia tálján állva építő kritikával lépünk fel a vallás ellen.

— „Kutyaharapást szórvel...” mondja a régi jó magyar közmondás. Vigyük át ezt mai érteleme! Ne hozzuk vissza a középiskolás „vallási vitákat”!

Vizont ezek nélkül is megtehetjük, hogy felítődünk minden hallgatóknak a marxista vallás-kritikából.

Egyik részről felvétel a Kutas János által nagyon helyesen megállapított „az egymás közötti vitákban való tudatdátgító” beszélgetésekhez, másrésztől rávilágítunk a vallás évezredek ellentmondásaira és a modern polgári filozófiai irányzatok (neotomizmus, personalizmus) fonákjaira. A lehetőség adott! A politikai órák! Nem elég megállapítani „az ami nálunk politikai órák címen van (ha egyáltalán van) az semmi”!

Változtatni kell! S ez nehezebb, mint a jól ismert „aranyigazságokkal” dobálni, de sokkal hatékonyabb!

Fehér Alajos agrár I/2

# Vita\*

# ISTENHIT ÉS ATEIZMUS

„Egyes, marxista nevelési egyetemi hallgatók megrekednek az objektív idealizmus tudományomorió talaján. Az ellentmondás nyilvánvaló” — írja Halász György vitaindító cikkében. Ez a megjegyzés körülbelül jellemző a cikkíró témához való viszonyára — a továbbiakban is ezt a gondolatot fejtegeti.

Vizsgáljuk meg ezt az ellentmondást egy kicsit közelebbről. Azt, hogy egyetemünkön vannak vallásos, istenhívő hallgatók, ezt nem vitatom. Es hogy ez a marxizmussal egyben nem fér össze, ez nem is kétséges. De nézzük meg a probléma gyakorlati oldalát, és akkor kiderül, hogy az ellentmondás nem ott van, ahol H. Gy. keresi. Egy hozzászóló már utalt arra, hogy a középiskolában való marxista politikai gazdaságtan tanítása nem jelentett marxista nevelést — egyáltalán a középiskolai világnézet nevelés igen sok kívánnivalót hagy maga után. Talán ez az oka annak, hogy a sokat emlegetett fáziskésés valóban fennáll — legalábbis a fiatalok egy részénél. Es véleményem szerint ebből kiin-

dulva nem beszélhetünk idealizmus és marxizmus ellentmondásáról, hanem csupán istenhitről és ateizmusról beszélhetünk. Az istenhit és az objektív idealizmus közé pedig nem tehetünk egyenlőségjelet, különös tekintettel arra, hogy ez az istenhit nem jelent következetes világnézetet, hanem a többé-kevésbé elsajátított marxista neveléstől függetlenül létezik, és legtöbbször az egyházi esküvőben ki is merül (bár ez sem jelent feltétlenül istenhitet!).

A probléma másik oldala az, hogy ez a „marxizmustanulás” sem jelent feltétlenül következetes világnézetet nevelést, és emiatt következetes világnézetet sem. Nyilvánvalóan van különbség abban, hogy milyen alapállással kezd valaki a marxizmus tanulását. Tény, hogy az ateizmus „jobb”, mint az istenhit. De nagyon komoly oktató-nevelő munka kell ahhoz, hogy egy — legjobb esetben felszines — materialista világnézetű diákból valóban marxista világnézetű közgazdász legyen. Es az itteni tanulmányaink alapján nagyon sokan megrekednek a felszines materializmusnál.

Eddig pedig az istenhívők is eljuthatnak, és többnyire el is jutnak —, hiszen ugyanúgy, mint az ateisták, ők is megtanulják a materialista filozófia alapfogalmait, a dialektika alapötvényeit. De azt senki nem tudja egyedül megtanulni, hogyan válhat vérünkbe a dialektikus gondolkodás, és a marxista tanok következetes alkalmazása a gyakorlatban.

A marxista nevelés pedig pontosan az lenne, ha ehhez megkaphatnánk a maximális segítséget — ez azonban ritkán történik meg. Es ez az a probléma, amiért nem lehet csak egy felszines, következetlen materializmust elvárni, sem azoktól, akik „isten nevével”, sem azoktól, akik annak tagadásával jöttek erre az egyetemre.

Eppen ezért a vitát szerintem olyan irányban kellene folytatni, hogyan lehetne a marxizmus oktatását alaposabban tenni egyetemünkön, hogy így komoly segítséget tudjunk nyújtani mindenkinek abban, hogy valóban marxista közgazdászok lehessenek.

Kozma Judit Ipar III/5.

# Évközi gyakorlat + diploma = biztos állás

— Vélemények egy jól megoldott egyenletről —

## Az új pályázati eljárás

A hallgató és a vállalat közvetlen megállapodását helyezi előtérbe. Fokozatosan leépül az egyetem eddigi gyámkodása, a kötelező elhelyezés rendszere, de nem szűnik meg, sőt értelemszerűen növekedni fog az egyes tanszékek, különféle elhelyezési bizottságok orientáló, tanácsadó szerepe. A változó gazdasági gyakorlat új feladatokat elé állítja a KISZ-szervezeteket is. Vezetőiknek meg kell érteniük, hogy az érdeklőveiket eddigi általános hangsúlyozása nem elég; konkrét értelmezésre, s főleg tettekre van szükség. Egyetemünk KISZ-bizottsága úttörő szerepet vállalt magára e téren. A napokban került aláírásra az egyetemi KISZ vb. és a Csemege Vállalat közötti megállapodás. Ezt megelőzően a Budapesti Vegyiművekkel kötöttek hasonló egyezményt.

Mit tartalmaznak ezek a megállapodások, mi bennük az újszerű, mennyiben képviselik a hallgatók érdekeit?

— tettük fel a kérdést három illetékesnek.

Bessenyei Lajos, a KISZ-bizottság titkára:

— Időrendben először a Budapesti Vegyiművekkel vettük fel a kapcsolatot. Kellemesen meglepett minket az a hozzáállás, amellyel a vállalat szakmai és pártvezetősége kezdeményezéseinket fogadta. Megállapodásunk két fő kérdésre vonatkozott, és ezek között szoros összefüggés van:

1. Tanulmányi idő alatti gyakorlatok

2. Végleges elhelyezkedés

Már a múlt félév végétől rendszeres közgazdasági kutatómunkát végez több harmad- és negyedéves iparszakos hallgató a Vegyiműveknél.

A vállalat vezetősége 18 pontos igénylistát állított össze. Ez tartalmazza azokat a közgazdasági problémákat, amelyek megoldására szükség van, s amelyeket megfelelő kutatóapparátus híján, eddig a vállalat kénytelen volt elhanyagolni. A hallgatók egy-egy vállalati szakember irányításával végzik munkájukat, de jelentős támogatást kapnak az üzemszervezés tanszéktől is. Mégis,

lényegében önálló kutatómunkáról van szó, ennek jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni. Már most az egyetemi évek alatt, döntően az egyetemen szerzett ismeretek alapján old meg gyakorlati közgazdasági problémákat a hallgató.

A Vegyiművek pályázatot írt ki a legjobb munkák jutalmazására, de még a pályázatnál is nagyobb jelentősége van annak a biztonságnak, amit ez a kiépített kapcsolat jelent a hallgató számára a

negyedik év végén. Ugyanis a Vegyiművek kötelezte magát arra, hogy a gyakornokot vagy saját vállalatánál, vagy más hasonló profilú vállalatához beajánlja, elhelyezi.

## A másik megállapodás,

amit Koltai Jánossal, a Csemege Vállalat vezérigazgatójával kötöttünk, még jobban érződik a mechanizmusváltozás hatása. Ezáltal ugyanis a vállalat vezetősége kereste fel a KISZ-bizottságot javaslatával.

Dr. Forgács Tibor egyetemi tanár, a belkereskedelmi tanszék vezetője — a feltett kérdésre így válaszolt.

— A Csemege Vállalat nyári munkaerő-problémáján akar segíteni a hallgatók alkalmazásával. A balatoni egyezkedésben évek óta érezhető hiány mutatkozik szakképzett idénymunkaerőben. Így nagyon előnyös feltételek mellett alkalmaznak II. III. IV. éves belkeres, vagy más sza-

kos hallgatókat, bolti eladói, kávéfőzői, stb. munkára. Négyhetes időtartamra 1800—2200 Ft közötti átlagkeresetet tudnak biztosítani. A vállalat fizeti az egyszerű oda-vissza utazás költségeit, havi 75 Ft-ért IBUSZ-szobákban szállást, kedvezményesen áron üzemeltetést biztosít. Ezek a nyári munkavállalások rendszeressé válnak majd a jövőben, sőt ki is szélesedhetnek, (Dunakanyar fejlesztése!)

A megállapodás értelmében a Csemege Vállalat a nyári munkavállalók közül választja majd ki jövődi közgazdasági, akiket minden előzetes gyakorlati idő nélkül szerződöt.

Fábián András, III. éves belker, szakos hallgató kari KISZ-titkár:

— Úgy gondolom, hogy nem lesz nehéz dolgunk a munkaerő megszervezésében. Ilyen előnyös feltételek (ráadásul Balatonnál körítve) ritkán kapnak egyetemisták. Nem beszélve arról, hogy végül is saját szakmánkban dolgozhatunk, s így keressük pénzt. Ezenkívül, mint hallottuk, aki a vállalatnál akar maradni, konkrét segítséget kap majd a vezetőségtől, például diplomamunkájának kidolgozásához.

A gyakorlati idő eltörlése pedig nemcsak formális. Nagyon is kézzel foghatóan jelentkezik ez a kezdő fizetéseknel.

S mit mondhatunk még ezek után? Talán azt, hogy jólesik ilyen akcióról hallani. Ezek a tettek szerényebbek ugyan, mint a nemrégiben hasábjainkon is dúló elméletieskedő viták a KISZ jövőjéről, céljairól, stb., de — úgy érzem — hasznosabbak is. Mert a KISZ jövője elsősorban munkájában van. A Vegyiművek és a Csemege Vállalat pedig példa; kezdete egy nagy jövőjű mozgalomnak.

Joó Rudolf

## Gyűjtögetünk...?

Elkérjük hallgatóinkat, hogy siessenek segítségünkre és egészítsék ki máris igen értékes gyűjteményünket. Kiállításra szeretnénk bemutatni baráti országaink felszabadulásuk előtt használt aprópénzeit, valamint a MÁV, Tűzoltóság és az Egyesített Tisztviskola egyenruha-gombjait. Legnagyobb szükségünk tűzoltószádosok vasárnapi kimenőruhájához tartozó pótgombokra és féltallérokra van, ezekből úgyszólván alig van egy pár darabunk.

Hogy legutóbbi számunk eladásakor is több mint húsz forint hiányunk volt a kapu alatti árusításból, azon egyáltalán nem szomorodunk el, hiszen bőven kárpótolnak minket azok a rézpitkyék, gombok és régi pénzek, amikből az előbb említett kiállítást szeretnénk megnyitni. Hiszen nekünk van „humorérzékünk”. Majd befizetjük a hiányt a saját pénzükből.

— Ft —

# Korszerűsítés a nyelvoktatásban

Az Egyetemi Tanács február végi ülésén többek között megvitatta a kiegészítéssel elfogadta a nyelvoktatásunk reformjáról szóló előterjesztést. A kérdés megvitatása során kapcsolatban van az egyetemünkön bevezetendő; a képzés korszerűsítésének általános célkitűzéseivel. A nyelvoktatást az eddiginél intenzívebb és hatékonyabbá kell tenni. Az új terv szerkezetében az idegen nyelvek oktatása két szintre történik majd: 1. tárgyalóképes nyelvtudási szinten; 2. szakszöveg-fordítási szinten.

Az első évfolyamra felvett hallgatók közül a nyelvi tanszék teszvizsga alapján kiválaszt kb. 200 hallgatót, akik a legalkalmasabbnak mutatkoznak arra, hogy tárgyalóképes fokon tanulják az idegen nyelveket. Az első évfolyamban elért eredményeik alapján közülük választhatók ki azok, akiket az egyetem olyan közgazdasági szakra kíván irányítani, ahol az idegen nyelvek tudása is követelmény.

A szakképzés igénye szerint ezek a hallgatók egy vagy két nyelvet tanulnak, esetleg csak az egyik nyelvet tárgyalóképes, a másikat szakszöveg-fordítási szinten.

Tárgyalóképes szinten a félévek elején (szeptemberben és februárban) egy hónapra sűrített, napi 4 óra kötött foglalkozással, majd egyéni felkészüléssel járó oktatás valósítanak meg, úgy, hogy évközben viszont az eddiginél kisebb órászámban tanítanak.

A szakszöveg fordítási szinten az első, második és harmadik évfolyamon heti 2—2 órában tanítanak nyelvet. A harmadik évfolyam végén a hallgatók kollokviumot tesznek. Ennek követelménye: megfelelő produktivitású szakszöveg-olvasás, és megértés, illetve magyar nyelvre fordítás.

A koncentráció nem csak órászámot jelent, hanem a figyelem koncentrációját is, tehát más tárgyakból nem lesz előadás ugyanabban az időben.

A nyelvoktatás alapvető, de nem egyetlen módja a nyelvóra tartása. Az eddiginél fokozottabban kell kihasználnunk a külföldi üzemi gyakorlatok rendszerében, a külföldi egyetemeken való féléves vagy éves tanulmányok, hazai idegen nyelvi előadások, szemináriumok tartásában s a fakultatív nyelvórákban rejlő lehetőségeket.

Az Egyetemi Tanács által elfogadott tervezetet miniszteri jóváhagyásra felterjesztették.

## Akinek a dékáni uv. sem sikerült

Csütörtök este, hét óra. Szokatlanul élénk a harmadik emeleti folyosó a statisztika tanszék előtt. Igen sok hallgató tartózkodik itt. Kiseb csoportokba verődve tárgyalnak, vagy néhányan gondolataikba merülve lefelé járkálnak, s gyujtanak rá egyik cigarettáról a másikkra.

Érthető a druk. Délután írták a dékáni utóvizsgán statisztikai írásbeli vizsgadolgozatukat, s ha ezt sem fogadják el?...

Nappali és esti hallgatók korra és nemre való tekintet nélkül, feszült izgalommal várják az eredményhirdetést.

### Végre nyílik az ajtó

Kettesével, hármasával hívja be őket a vizsgáztató. A dolgozatok eredményei alapján megajánlja a jegyet. A jobb osztályzatért szóbelizni lehet. Senki sem tart rá igényt. Hajjaj, dékáni uv-n de gyönyörű az egs. Csupa boldogságtól sugárzó arc jön ki az ajtón egy-egy kettes, vagy, uram bocsá! hármas után.

De mégsem. Egy valaki nagyon ragaszkodik a szóbeli vizsgához. Középtermű, szemüveges fiatalember az illető. Elkeseredetten bizonygatja felkészültségét, a kétségbeesve kéri a beszámolási lehetőséget.

### Neki azonban, sajnos, nem lehet...

Nem fogadták el a dolgozatát. Példáiban sok a hiba, az elméleti kérdést pedig nem dolgozta ki, s a tesztekre adott jó válaszok kevésnek bizonyultak az elégségeshez. Nyitrai Béla, III. éves belker, szakos nappali hallgató, magábaroskadva ül le a tanszék előtti székre. Társai részvételrel vigasztalják. Biztatják, kérje meg még egyszer a vizsgáztatót, hátha...

Hiába a kérés. A két vizsgáztató újólág átnézi a dolgozatot és dr. Sörös János adjunktus sajnálkozva közli: a dékáni utóvizsga sem sikerült...

### — Mi less most?

— Nem is tudom, hazamenni sem merek!  
— Volt lehetőség a felkészülésre?  
— Igen. Pesti vagyok, szüleimnél lakom. Otthon senki sem zavar a tanulásban.  
— Lelkiismeretesen készültél?  
— Ilyenkor?! Január 20. óta egy hetet pihentem a többi vizsga miatt és több mint három hete csak erre a tárgyra koncentrálok.  
— Akkor miért sikerült ilyen rosszul?  
— Szinte nem is találók rá magyarázatot. Valahogy nincs érzékem ehhez a tárgyhoz.

### Tanulom, tanulom, aztán hiába

A hat félév alatt egyetlen dékáni uv-m volt matematikából, az is sikerült. A múlt évben a két államvizsgával 4,25 volt az átlagom. A többi tárggyal nincs probléma!... Év közben is többet foglalkoztam a statisztikával, mint más tárggyal. A többiből jól lementem, s ebből itt tartok... Pedig többször átvettem az anyagot, csak az összefüggéseket nem értem. Talán, ha nem írásbeli volna. Ott sokkal idegesebb vagyok, mint ha szemben ülhetnék a vizsgáztatóval és szóban adhatnék számot tudásomról. Egy ember jobban érzi a reális felkészültséget, mint a papír. Ez az írásbeli vizsgarendszer az én tragédiám!...

— Talán, ha valaki segítene volna a felkészülésben?  
— Nem láttam szükségét. Úgy éreztem, tudom az anyagot...  
— És tovább?  
— Megírom a kérvényt a rektori utóvizsgára. Remélem, megkapom rá az engedélyt. Ha az sem sikerül? Ezt ne is kérdez! Erre még gondolni is borzasztó!...

— pongrácz —

## Megbuktunk — statisztikából

Már lezajlottak a dékáni utóvizsgák is, azt várhatnánk, hogy elüljön a vihar, megnyugodjanak a kedélyek. Ez azonban nem így van, mert a mai napig is foglalkoztat bennünket az, hogy miként követhetett be ez a gyászos vizsgaeredmény belkereskedelmi statisztikából. Az is igaz, hogy mi könnyebbnek ítéltük ezt az anyagot, mint az általános statisztikát, ezért a felkészülésben is lehettek hiányosságok. Nagy kár azonban, hogy ezt még a gyakorlatokon, előadásokon és zárthelyi dolgozatok alkalmával sem éreztették velünk oktatóink. Mindezek ellenére mégis elgondolkoztató már az is, ha csak pusztán a számok tükrében nézzük meg a vizsgaeredményeket: a harmadéves belker-szakos hallgatók 53,7%-ának volt utóvizsgája (36 fő), közülük az utóvizsgán újabb 13 fő bukott meg és tett dékáni utóvizsgát. Még szembetűnőbb, ha kiemeljük, hogy a három csoport között volt olyan, ahol 21 főből 14-en írtak először elégtelen dolgozatot, az évfolyamon jeles dolgozat nem született. S ha most leírjuk azt is, hogy a 67 hallgató közül csak 3-an voltak, akik a félév végén nem kaptak aláírást, akkor már érezni, hogy nem feltétlenül csak a hallgatók felkészülésében volt hiba.

A két félév során három zárthelyi dolgozatot írtunk, előadásokat hallgattunk, gyakorlatokon vettünk részt. Az, hogy a három csoport közül csak egy volt az, ahol hárman nem kaptak aláírást, továbbá, hogy a zárthelyi dolgozatok eredményei nem voltak olyan rosszak, hogy egy ilyen csúfos vizsgaeredményt előre jelezzenek, vagy azt mutatja, hogy a hallgatók évközi felkészülésével nem volt különösebb baj, vagy azt, hogy a tanszék oktatói a tanév során nem fektettek kellő súlyt a számonkérésre, a dolgozatok nehézségére, év közben nem követelték, csak a vizsgán. Ez pedig szerintünk helytelen.

A másik, ami talán még fontosabb, az, hogy az új vizsgázási rendszer még nem tökéletes. Helytelennek tartjuk, hogy a dolgozatírás előtt nem ismertetik pontosan a feltételeket, nem tudjuk, melyik példa hány pontot ér, így nem tudjuk időnket megfelelően beosztani. Az utóvizsgadolgozatok elbírálásakor a dolgozat kézhezvétele után nem tudunk pontos választ kapni arra, hogy mi a helyes eredmény, azok hány pontot érnek.

A dolgozatban három számítási feladat és öt elméleti kérdés volt. Mivel nem ismertük az elbírálás feltételeit, és csak annyit tudtunk, hogy az elméleti kérdésekre is kell válaszolni, a hallgatók zöme először a számítási feladatok megoldásához kezdett, ami a dolgozatírás idejének jelentős részét tette ki (fehér jellónak számított, aki mind a hármat meg is tudta oldani). Maradék időnkben elkezdtek az elméleti kérdések megválaszolását, a legutolsóra már vagy nem maradt időnk, vagy csak keveset írtunk válaszként. Ez ez volt a baj, mert ha csak ezt az egy utolsó kérdést pontosan megválaszoljuk, akkor arra annyi pontot kaphatunk, amivel már nem elégtelen a dolgozat, de ki tudta ezt?

Még egy apró, de nem lényegtelen észrevétel: az a hangvétel, ahogyan a tanszék oktatói közölték az utóvizsgaeredményeket, az az ingerült hang, lekezelés, amelyben részünk volt, még mélyebb — és sokáig bennünk maradó — nyomot hagyott, mint maguk a vizsgajegyek.

Még egyszer; nem vagyunk ellenzői az új vizsgarendszernek, de csak akkor, ha az megalapozott, kevésbé mechanikus.

A diákzseb azonban másféle statisztikát is elkészített velünk: kiszámítottuk, hogy összesen 8050 Ft utóvizsgadíjat, illetve tandíjat fizet-

tünk, az évfolyam hallgatóinak 53,7%-a nem kap ösztöndíjat.

Mindezeket elsősorban másodéves hallgatóink figyelmébe ajánljuk, hogy az évközi felkészülésben ezekre is gondoljanak.

F. A.

(Várjuk a Statisztikai tanszék észrevételeit. — Szerk.)

## Hallgatói álm, diploma munka elkészítése közben



Kj

# Kinek okoz gondot?

## Elhelyezkedési problémák

A gazdaságirányítás új rendjének keretében az új Munka Törvénykönyve életbelépésével, indokoltá vált a végző fiatal szakemberek munkabaállítását rendjét a módosult követelményekhez igazítani. Kormányunk a 2060/1967. 6. sz. határozatával, elfogadta azt az alapelvet, hogy a kezdő szakemberek pályakezdése 1968-tól a Munka Törvénykönyve szabályai szerint történjen. A változás lényege, hogy a korábbi években alkalmazott, minisztériumokra lebontott kereteken alapuló elhelyezést,

években számottevő eredmény realizálására nem számíthat egyetlen vállalat sem. Ismeretes az a tény is, hogy az országban nincs munkaerő-felesleg. Ez különösen vonatkozik a mi egyetemünk végzett hallgatóira. Jellemző példaként megemlíthetjük, hogy az egyik vidéki nagyváros adott vállalatát még lakásigérettel sem tudott magának végzős iparszakos hallgatót biztosítani. Sőt több fővárosi vállalat sem tudta igényeit kielégíteni. Ez a tendencia most, a gazdaságirányítási reform beindulásának évében feltehetően erősödni fog, így tehát optimista módon tekinthetünk a most végző közgazdászok szabadrendszertől, pályázati úton való elhelyezésére.

Ismeretes, hogy a rendelkezések megnövelték a vállalatok hatáskörét, s megteremtették a vállalatok önálló, racionális munkaerőgazdálkodási lehetőségét, nemcsak a szakmunkásokra, hanem a diplomás szakemberekre vonatkozóan is. A kérdés két vonatkozásban jelentkezik. Egyrészt a vállalat takarékossági megfontolásból nem fiatalokkal pótolja a nyugdíjba menő létszámot, hanem a meglévő, esetleg felduzzasztott létszám átcsoportosításával. Másrészt a vállalatok maguk döntenek arról, hogy a szakemberállományt milyen ütemben erősítik, fejlesztik, illetve arról, hogy az utánpótláshoz sokéves gyakorlattal rendelkező vagy kezdő szakembert alkalmaznak. Nyilvánvaló, hogy a szakembergondokkal küzdő vállalatok szempontjából a gyakorlott, vagyis közvetlenül a munkabaállítás után hasznos hajtó, a vállalati nyereség növeléséhez ötletekkel, rutinnal rendelkező munkaerő felvétele látszik indokoltnak. A cikk elején utaltunk rá, hogy hazánkban gyakorlott, jó közgazdászokból nincs munkaerő-tartalék, így ezek megszerzésének egyetlen útja, ha valamely vállalattól magasabb fizetéssel átcsoportozzuk őket. Ehhez viszont két megjelölés szükséges: az igazán használható, gyümölcsözően dolgozó szakembert minden vállalat igényeskedni majd megtartani, még fizetés-emelés árán is, így ezek átcsobortozására nem lesz lehetőség. Másrészt, aki könnyen elhagyja régi vállalatát, s enged a munkaerő-csábításnak, a legközelebbi még előnyösebb ajánlat esetén elhagyja azt a vállalatot is, amely fél évvel ezelőtt „szerezte meg” őt.

A vállalatok rájöttek, illetve tapasztalataikból okulva rá fognak jönni, hogy a szakemberellátás nem kampányfeladat, nem néhány csillogó nevű szakember megszerzéséből áll, hanem átgondolt, a távlati igényeket, a minőségi csere szempontját is kielégítő káderpolitikát követel meg.

Ennek lényege: az eredményesen dolgozó szakemberek fokozott megbecsülése, s mellettük a fiatalok módszeres betanítása, felkészítése a növekvő feladatokra. A vállalatoknak tehát a most végző fiatal szakemberek köréből, mint alapvető forrásból kell kiválasztaniuk, kinevelniük a szükséges szakembereket döntő többségben. Vállalatok sora szorgalmazza, hogy fiatal szakembereket neveljen, akár társadalmi szerződés útján való megszerzése, a legkifizetőbb, s utja a szakemberellátásnak.

MIT TESZ AZ EGYETEM ÉS A TANSZÉKEK E GYAKORLATI IGÉNYEK JOBB KIEGÉPÍTÉSÉRE, A HALLGATÓK SIKERES ELHELYEZÉSÉRE ÉRDEKÉBEN?

Lényeges mértékben emeli a végző hallgatók szakmai színvonalát, gyakorlati felkészültségét. Részletes írásos összefoglalóban tájékoztatja az érdeklődőket, vállalatokat, hogy milyen általános és speciális ismeretekkel rendelkeznek végzős hallgatóink, tehát milyen munkahelyeken, szakterületeken várható tőlük optimális eredmény. A tájékoztató elkészítése azért is indokolt volt, mert nem minden vállalat ismeri pontosan az elmúlt években történt pozitív változásokat, így segítséget nyújtunk ahhoz is, hogy az igényeknek megfelelő szakképzésű hallgatót tudja kiválasztani.

A vállalatok sem várhatnak tőlünk, hiszen a vállalat számára megfelelő személy kiválasztását a pályázati rendszer csak formailag biztosítja. Ez viszont korántsem jelenti azt, hogy a vállalat biztonságban érezheti magát! A korábbi évekhez képest lényegesen növekednie kell tehát a vállalatok aktivitásának. A jó választás érdekében, szoros kapcsolatot kell teremteniük a hallgatókat kibocsátó szervezetekkel, de a hallgatókkal is.

Dr. Marcell Jenő

a vállalatok pályázatán alapuló szabadabb, az igényekhez jobban igazodó elosztási rendszer váltja fel.

A gazdaságirányítás új rendszere — alapelveiből következően — a korábbiakhoz képest lényegesen fokozza a vállalatok önállóságát, érdekeltységét s ezzel egyidejűleg felelősségét is. Megnövekedett a vállalati hatáskörben végzendő, a vállalat működését, jövőjét alapvetően befolyásoló döntések köre. Megváltozott, tartalmilag gazdagodik a tervezés, gazdálkodás s a döntéshozatali eljárások.

A módszeresen új, s a korábbinál bonyolultabb feladatellátására a vállalatok, ahol még ez nem történt volna meg, ki fogják építeni, illetve megerősíteni a szervezéssel, elemzéssel, piackutatással s a vállalati gazdálkodás eddigig kevéssé fel nem tárt területeivel foglalkozó szerveket.

Ehhez természetesen újabb fiatal szakemberek felvételére lesz szükség, hiszen potenciálisan ők rendelkeznek azzal a korszerű ismeretanyaggal,

amely nélkül az elkövetkező

## CSODAGYEREK

Neve: Madár Tódorka.  
Kora: 4 év.  
Foglalkozása: óvodás.  
Hajszíne: szőke.  
Szeme: kék.  
Kedvenc ételle: tejbeigéz.  
Kedvenc itala: tej.  
Kedvenc éneke: Szőrényi Levente.

Madár Tódorka ragyogó tehetsége a közgazdaságtudományok iránt hamar megmutatkozott. Koraszülött lévén, már a bura alatt sem akarta haszontalanul tölteni idejét, ezért elkezdett behatóan foglalkozni Marx munkáértékelméletével.

Egyéves korában, amikor a kis Mozart még azt sem tudta, hogyan néz ki egy zongora, Madár Tódorka már tisztában volt az áru- és pénzvizonyok szocializmusbeli szerepével.

ami, azt hiszem, felnőttek számára sem megvetendő teljesítmény. Kétéves korában már korrepetálásokat tartott harmadévfolyamos közgazdász

Farkasházy

hallgatóknak, akik képtelenek voltak megérteni Wicksell konjunktúraelméletét, valamint a Say-féle dogmát. Mivel még nem járt iskolába, épp ezért írni sem tudott, kénytelen volt cikkeket tollba mondani, amelyek rendszeresen jelentek meg a Közgazdasági Szemlében, nagy feltűnést keltve.

Írástudatlansága dacára hároméves korában sikerrel fejezte be egyetemi tanulmányait.

Címe: A modern polgári növekedésméletek bírálata volt, melyet hamarosan megjelentet a Közgazdasági és Jogász Könyvtárban.

Madár Tódorka esete egyedülálló a közgazdaságtudományok történetében. Ő az első közgazdász csodagyerek. Eppen ezért, teljesen érthetően, nagyon vigyáznak rá, állandó orvosi, ideológiai és audiológiai felügyelet alatt áll.

# KÖZGAZDÁSZOK AZ EGYESÜLT IZZÓBAN

## Kimenőcedulák — édes emlékek

Egyetemünk fennállásának 20. éves évfordulója kapcsán olyan közgazdászokat kerestünk fel, akik az elsők között végeztek. Ez alkalommal gyakorlati szakemberhez Draskóczy Lászlóhoz, az Egyesült Izzó gazdasági igazgatóhelyetteséhez látogatunk.

— 1953-ban végeztem az ipari szakon. Tanulmányi átlagom 4,2 és 4,8 között váltakozott.

fiatal közgazdász legyen szerény és türelmes; ne akarja rögtön megváltani az egész világot, ne szőveggel tanulni kisebb képességű, de régi gyakorlati szakemberektől — állandóan megszakítás nélkül képezze magát.

— Mi a véleménye a trissen végzett közgazdászok felkészültségéről és ezen keresztül egyetemünk oktatási színvonaláról? Milyen változásokat vár az egyetemtől az új gazdasági mechanizmusban?

— Nagyon sok fiatal közgazdással dolgoztam és dolgozom is együtt — ha választanom lehet, mindig fiatalok veszek magam mellé, eddig egyben sem csalódtam. Általános képzettségük, tudásuk megfelelő. Ugyanakkor úgy érzem, hogy különösen most, a vállalati önállóság kiteljesedésével, az egyetemnek többet kellene nyújtania a matematika és a szervezés oktatása terén, ehhez kapcsolva és kibővíve a gépi adatfeldolgozás tanulmányozását. Nálunk, az Egyesült Izzóban van például egy hatalmas, angol gyártmányú elektronikus számítógép, és nem tudunk hozzá olyan szakembert szerezni, aki a szervezéshez és matematikához egyaránt jól ért. A húszezer fős Egyesült Izzóban, amely a tömeggyártásra van berendezkedve, különösen nagy szerephez jut a gépesítés, a rendelés felmérésétől egészen a kiszállítáig a számítást, a munkafolyamatok közti összhang biztosítását gépekkel oldjuk meg.

Olyan közgazdászokra van szükségünk, akik nemcsak a gépekhez értenek, de képesek megismerni a termelési folyamatokat, és változások esetén rugalmasan tudnak alkalmazkodni az új körülményekhez, feltételekhez.

— Szeretnénk, ha elmesélné egy kedves epizódot egyetemi éveiből.

— A Makarenko utcai kollégiumban laktam, és negyedéves koromban — diakothoni titkár voltam —, történt meg a következő eset: Mivel már abban az időben is megnyilvánult a fiúk érdeklődése a lányok iránt, az egyik fiúszoba lakói, némes vetélkedőt rendeztek, versenyeztek, ki hány levelet kap lányismerősétől. Hogy a „kiváló” teljesítmény ne maradjon nyom nélkül, minden levél után egy-egy „katonai rendfokozat” járt. Fél éven belül egyik közkatónából generalisszimusz lett, de a többiek is, kivétel nélkül tábornokok voltak már. Mivel ily módon kimerítették a lehetőségeket, „újították”: versenyeztek, ki hányszor marad ki 11 után. Tudni kell, hogy ehhez viszont a diakothon titkárának írásos engedélyre volt szükség — én állítottam ki a kimenőcedulákat. Ezen túlmenően a továbbiakban áttértek a gazdasági funkciókra. Amikor néhány hónap múltán kipattant az ügy, majdnem mindannyian „miniszterek” voltak... És szobájukban jóval több „általános nagyszerűen aláírt” kimenőcedulát találtak, mint amennyit én kiöltöttem.

Igaz, a történet befejezése nem valami vidám; nagy botrányral, fegyelmivel ért véget...

— halász —



## „Idegen tollakkal...”

Egy későnyári ifjú lélek — szakadva rohan a harmadik emeleti keresztfolyosón, s megállít két arra haladó leányzó:

— Nem tudnátok egy tollal kisegíteni! Otthon hagytam a tollam és ma éppen zh-t írunk! Nem baj, akármilyen ócska, csak írjon...

— Sajnos, ennél rosszabb nincs, mondja az egyik, s készségesen átnyújtja 120 forintos parkerjét.

## ...Élt egy napot

A múlt pénteki lakógyűlésen hangzott el, kint a Róbert Károly körüli kollégiumban: „Hétfőtől újra használható lesz a C épület I. emeleti zuhany!”

A történet valahogy úgy kezdődött, hogy 120 fiúra jutott egyetlen egy zuhany. No, nem valami szupermodern szerkezetéről van szó, (egyéb-ként ilyen is van, egy hatalmas melegvíztároló — csak éppen nem működik). Amiről én beszélek, az egy egyszerű „polgári”, szentüzeléses kályha — volt. Mert még az ősszel leszerelték, mondván, bezárik a mosdó! Itt álltunk télvíz idején, melegíthettük lavórban a vizet. Azért szerencsénk is akadt; nem vált be az a híresztelés, hogy amíg pár csövet megjavítanak, az egészet lezárják, mehetünk a szomszéd épületbe. „Fürdőszobánk” felét ekkorra is meghagyták nekünk. Vadonatúj tükrököt kaptunk a falra, azután minden maradt a régi.

## Matematikai logika

Büszkünk a II-es előadásba kikészítettük a füzetet, jegyzetet, könyvet stb. és vártuk a 8 órai csengetést. Felhangzott. Néhány perc múlva befutott a tanár is, semmi akadály a óra megtartásának. Vagy mégis? Kiderült, hogy mi nem az ő diákjai vagyunk. Ők a IV-esben vannak. Ezek után azt hinné az ember, hogy a tanár időt és fáradságot nem kímélve átmegegy a IV-esbe, és megtartja az előadást. De nem így történt. Felkért bennünket, hogy menjünk át a IV-esbe, és akik ott vannak, jöjjenek át hozzá. Ez körülbelül 300 ember megmozgatását jelentette... Egyik terem sem volt zsúfoló, sőt!... Tekintve, hogy gazdaságprogramozást tanulunk, az elmélet fényes bizonyítékát mutat-hatta volna be a tanár, ha ő tesztet át „székelyét”. De, ismétlem, nem így történt...

## A firenzei egyetemem

„A közgazdászt mulasztás terheli, amennyiben nem számolt be arról a jelentős elismerésről, amely egyetemünk tanárait, dr. Szép Jenő professzort, s személyében magát az egyetemet érte. Szép elvtársat a firenzei egyetem előadónak kérte fel a jelenleg folyó tanév. November óta tart előadást a nagymúltú egyetemem, s amellett előadója volt a december első napjaiban Rómában megrendezett modern algebrai kongresszusnak is. Professzorunk olaszországi előadásai a magyar matematikusok és közgazdászok, valamint a közgazdasági egyetem nemzetközi hírnevét erősítik.”

A fenti levél „megrovó” soraihoz csak annyit szeretnék hozzáfűzni: a megítélés és egyetemünk hírnevét erősítő megítélés valóban elmulasztottuk „kiszimatolni”, azonban — már a közlemény jellegéből kifolyólag is — szívesebben vettük volna, ha az értékes hírel szolgáló levélírónk megnevezi magát... Annál is inkább, mert a témáról további tájékoztatást is szívesen vennénk.

(—!—)

## A FORIZMÁK

Nem igaz, hogy a mai fiatalokkal nem lehet beszélni. Lehet, csak persze nem a normális hangerősséggel.

★

Azok, akik valamit holnapra használnak ugyanazok, akik már tegnapról mára halasztották.

Azóta véget érték a zh-k, sőt a vizsgaidőszak vihara is elült, de a lányok hiába várják vissza a kölcsönzött értékes tollat.

Ugy látszik a kölcsönkért annyira megviselte a zárthelyen ért megértődtetés, hogy elvesztette emlékezőtehetségét.

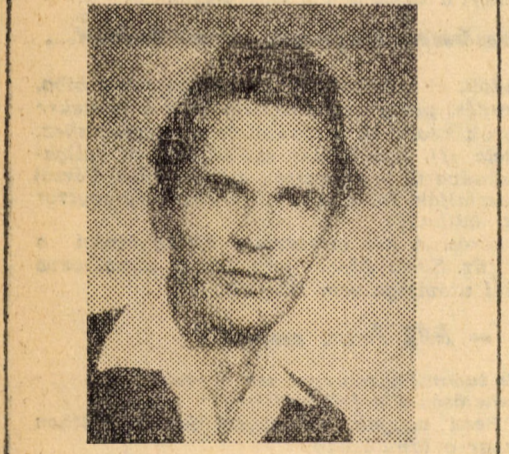
Reméljük e sorok olvasása után felismeri önmagát. S mivel számíthatunk arra, hogy ezeketán esetleg több tucaft hallgató fog szaladgálni a folyosón jogtalanul bitorolt tollakkal, közöljük a pontos helyszínt és időpontot: 305—307-es terem, 1967. december 1. péntek.

Lassan eltelt a vizsgaidőszak is —, ám egyszerre csak új kályha érkezett, új remények! Használni egyelőre még nem lehetett, de rájöttünk, hogy a földszinti mosdóban (ami eredetileg a mrrkásoké), már be is lehet gyújtani a kályhába. Fel, tussozni mind, vígan. Megtisztult álmainkban már csak arra vártunk, hogy az első emeleten — még ha százhuszan vagyunk is rá — egy valódi, saját zuhanyunk lehessen.

Megkaptuk Hétfőn beszerelték az új zuhanyt. Kedden reggel kilyukadt a tartály...

—lászló —

— C —



Draskóczy László, az Egyesült Izzó gazdasági igazgatóhelyettese.

— Elcsúszás, bukás nem volt?  
— Ebben az időben szinte tilos volt az ilyesmi.  
— Milyen elfoglaltságot jelentett az Ön idejében az egyetem?  
— Orális. Az első évfolyam különösen kritikus volt. Év végén 13 tárgyból kellett vizsgáznunk — az utolsó pillanatban kiiktattak ugyan 1—2 tárgyat, de akkor már szinte feleslegesen. Rengeteg külső előadónk volt, s jegyzet ritkán akadt.  
— Hogyan alakult életútja az egyetem befejezése után?  
— A Kohó- és Gépipari Minisztériumba kerültem. Sajnos, csak most, 15 év után döbentem rá, hogy mindig vállalatnál kell kezdeni. A KGM-ben hamar osztályvezető, majd főosztályvezető-helyettes lettem, múlt év decemberében kerültem az Egyesült Izzóhoz.  
— Saját tapasztalatai alapján mit tanácsol a most végzős hallgatóknak?  
— Az egyetemi tananyag elsajátítása jó alapot ad a további ismeretek szerzéséhez — de csak alapot. A konkrét munkánál a kezdőknek nem szabad megjádni, ha gyakorlatban nem tudja mindig megtalálni az elméletet. Ami a munkához való hozzáállást illeti, a

# KÖZGÁZ KARESZ melléklete

Találtam tegnap a Közgáz szerkesztőségében, a padlón egy gépelt önéletrajzot. Másolat volt. Az eredetét nyilván beadták már. Hogy hová? A Magyar Televízióhoz, egy kérvény mellékelteként. A kérvényben Nyírségi Kunó Elek, Bence, Sarolta, ötödéves vetélkedő szakos, egyáltalán nem hallgató, kéri a TV T. Vezetőségét, szíveskedjék számára a délelőtti Képzés és felkészítés alól felmentést adni, mivel szeretne részt venni a Közgáz nyelvi tanszékének orosz-francia témájú vetélkedőjén.

„Már születésemkor — mely eseményt többen eimi csapásnak tekintettek — szóval már akkor nagy szolgálatot tettem a TV népszerűsítése ügyének. Még a művelt NYUGATON is alig ismerték a kísérleti TV-készülékeket, mikor én már azt imitáltam. Ugyanis se képem, se hangom nem volt. Ez később módosult. Hangom egyre nagyobb lett, képem viszont továbbra sem volt (ezt a szakirodalom képcsőhiba egyenirányító-kiégés, és — működésem nyomán — pójtáplálás címszó alatt tartja nyilván). Azután jött a nagyképernyős korszak. Az én képem is egyre nagyobbá vált... Szüleim be is irattak a textilipari technikumba. Ott annyira megszerettem a hal-biológiát, hogy néhány történelmi tanulmányi verseny megnyerése után jelentkeztem a Közgáz tudományi Egyetem autóbűsz kalauzképző szakára. Felvettek. Úgy kell nekik.

Visszont, miután ösztöneimet nem díjazták kellőképpen, és így még a reggeli teába sem jutott más, mint egy kupica Courvoisier, kénytelen voltam más megélhetési források után nézni! Ilyennek kínálkozott a TV kísérleti kvíz műsora, a Ki mit tud a zengbudhizmusról? Mivel zengenit már tudtam, a másik izéről viszont fogalmam sem volt, jelentkeztem. Az értékes nyerevények is csábítottak. Például két- és felszemélyes társas utazás az Új-guineai krokodilusok közé. És sikerült. Meg-

nyertem. A többi már ment magától is. Sorra jöttek a versenyek: Ki mit tud a korszerű ciánózásról, a daaizmusról, a vasútbiztonsági berendezésekről, a málnaszörp hámozásáról, és így tovább. Indultam, nyertem. Hogy mit? Természetesen két és felszemélyes társasutazásokat a krokodilokhoz, Új-guineába... Mikor ötödösöd kaptam kézhez az erre jogosító utalványt, már le kellett mondanom. Nem mintha nem érdekelt volna a dolog, hanem éppen akkor volt a mellékfoglalozásuként üzött egyetemem a pol. gazd.—filozófia államvetélkedő. Ennek első fordulójában magam is érdekelt voltam. Így hát elcseréltem az utazást a VII. helyezést műkrokodilból bevont, félauto-mata elektronikus málnaszörp-hámozójára. Ezt aztán a mező istentudománygyógyítói gézművek anyagbeszerzőjénél értékesítettem 12 356 forint 67 fillérért, és egy kohászisakért.

És most mivel Balatonrendeleinen épült villácskám részletei egyre kintőbb terhet jelentenek költségvetésem számára, no, meg ugye, az a hatnyolcvanas Cadillac is sokat fogyaszt odáig, kérem ismételtén a TV T. Vezetőségét, hogy számomra a páros napokon 10 óra és 10 óra 23 perc között a kamerapróbákrol való távolmaradást engedélyezni szíveskedjék. Amennyiben távolmaradásom a műsoridő kitöltése terén zavarokat okozna, javasolom, hogy az adott időpontra. Az új kanmalactartási rendszer és a Bibic-tojásgyújtás címmel újfajta veielkedőt írjanak ki. És mivel ehhez, közgázszhallgató lévén, amúgysem értek semmit, másirányú elfoglaltságom miatti hiányzásom nem fog feltűnni annak a néhány kitarító nézőnek, aki még az ilyesfajta kabaretműsorokat meg meri nézni.

Kérem kedvező elintézését várva maradok tisztelttel!

Nyírségi Kunó Elek, elnézést, itt kifogyott a toll.”  
Sz. I. J.

# Még egyszer a vizsgákról

**Ez a félév is elmúlt.** A hallgatók zöme levizsgázott, s már csak a rektori utóvizsgák vannak hátra. Ki több, ki kevesebb sikerrel vészelte át e hideg téli napokat. Volt, kit kinosan, s volt kit még kinosabban érinteti a fentnevezett erőpróba. A kedélyek általában megnyugodtak. Egyesek dagadó pénztárcával kerültek ki a dologból, mások február 1-től buzgón tanulmányozták a lapok állás-hirdetéseit, a többség zsebpénze pedig erősen —0.

A karokon az általános kar kivételével elkészültek a félévi statisztikák, a vizsgaeredményekről, átlagokról. Ez adatokat böngeésze szembevető az átlagok évfolyamonkénti változása, mely átlag az első évfolyamtól kezdve — egészen a negyedikig, egy határozottan felfelé ívelő görbét mutat. Ez nem véletlen, hiszen a gólyáknak ez volt az első vizsgájuk, s nekik az egyetemi vizsgáztatási forma „kissé” szokatlan volt, s általában igen nagy megerhelést jelentett. Tehát az első évfolyam átlagai a legrosszabbak, például az ipari szaké az I. évfolyamtól kezdve: 3,17; 3,26; 3,29; 3,67; a külkereseké 3,23; 3,71; 3,71; 3,83; Összesítve a kereskedelmi kar átlaga 3,49; az ipari karé 3,37.

Az esti évfolyamok vizsgaeredményei érthető okokból, gyengébbek, mint a nappaliaké. Tanulmányi átlagaik még nincsenek meg, mert nekik a munkahelyi és egyéb köztöltések miatt elhúzódik a vizsgaidőszak.

Néhány szót két „rázós” tárgy eredményéről:

**Politikai gazdaságtanból igen változatos a kép:** Például az I. évfolyamból a legjobban az elméleti tervezés és a tanári „B” csoportnak sikerült a vizsga, mindkettőnek 4-es átlaggal: a legrosszabbul a nemzetközi 2-es és belker 3-as csoportnak, egyaránt 2,6-del. **Érdekes ingadozás figyelhető meg az egyes csoportok között.** A külker 1-es csoport 3,8, a 3-as csoport pedig 2,8-cal végzett. Hasonló a helyzet az ipari 2-es és 3-as csoport között (3,9—2,5).

**A matematika tanszéken** az átlagok kerek egy jeggel rosszabbak, tehát 2—3-as között vannak az első és második évfolyamon. Az analízisből vizsgázott csoportok közt kiemelkedik az ipar 2-es és a belker 3-as csoport (3,36—3,11). A minimumot 1,68-as átlaggal a pénzügyi 2-es csoport „tartja”. Még a matematika tanszéken is meglepő rossz eredményt értek el az I. éves nemzetközisek, akik lineáris algebraiból vizsgáztak.

38 hallgató közül 7-en nem kaptak aláírást, a többi átlaga 1,67. A bukási arány 80% volt.

Ezzel kapcsolatban megkérdeztük Dr. Kovács Géza, általános kari dékánt:

— **Mi a véleménye a matematika oktatás bevezetéséről a nemzetközi szakon?**

— Részemről hasznosnak és szükségesnek tartom, egyrészt, mert ők is közgazdász diplomát kapnak, ez pedig föltételez bizonyos közgazdász szakismereteket, melynek mindinkább részét képezi a matematikai alkalmazás is, másrészt a képzés továbbfejlesztése sarkalatosan a közgazdászok képzés erősítését fogja eredményezni, e szak esetében is.

— **Miben látja dékán elvtárs a rossz vizsgaeredmény okát?**

— Abban, hogy a matematika nem szelektált a felvételi vizsgánál. Következésképpen e szakra nagyobb részt olyan jó képességű hallgatók kerültek, akik elsősorban a humán tudományágakban erősebbek. Másrészt, feltehetően hallgatóink sem használták fel a humán ismeretek terén levő előnyből származó szabad időt a matematika elmélyültebb tanulására. E szak hallgatói már év közben is tudták, hogy a matematika számukra nehéz. Sajnos, ennek konzekvenciáit nem vonták le időben.

Persze, az új tantárgy bevezetése a hallgatók körében nem valami népszerű. Sokan éppen a matematika elől jöttek erre a szakra.

Tehát kérdésem:

— **Kötelező lesz-e felvételi vizsga matematikából a nemzetközi szakon a jövőben?**

— Felvételi vizsgát többféle rendszerben lehet elképzelni. Úgy azonban semmiképpen sem, hogy a matematika felvételiről lemondjunk akkor, ha a közgazdasági ismeret akarjuk e szakon erősíteni, miközben a többi szakon a matematika felvételi tárgya.

—egerszegi—

# Irodalmi strip-tease, 68

— MEZTELEN GONDOLATOK AZ EMBERRŐL JAZZ KISÉRTEL —

Ez a címe a Tatabányai Bánya Színpad előadásának, melyet ma (március 9-én) este láthatunk a klubban. En már láttam az előadást. Hagyományossá vált kapcsolataink nyomán évről évre meglátogatnak

minket tatabányai barátaink, és így figyelemmel kísérhetjük fejlődésüket. Nyugodtan mondhatom, mostani produkciójuk becsületére válna egy profi gardának is. A zene, a válogatás, az elő-

adás olyan kitűnő egységet alkot, amelyet csak nagyon ritkán láthatunk irodalmi összejelölésnél.

Az egész gondolatsor egy háború elleni kiáltás, egy nagyszerű irodalmi körkép, körkép és körkép az emberről és az emberiségről.

## A füledt világ,

ahonnan indul a képsor talán a legkevésbé jó rézsze az előadásnak. Mégis azonnal megragadja a nézőt, és a rendezés ragyogó megoldásával szinte részesevé, szereplőjévé teszi. Ismerős világ tárul elénk, de nem sablonos módon „hagyományos” oldalról.

Magányosok hite

A jóság bű

A Jóság bűnei

Félelmek és kívánság

művek a folyamatot mutatják be... Szinte hegeli logikával vannak egymás mellé sorakoztatva a művek:...

...és újra az ember,

amely talán a szintézist jelenti, amikor újra megtaláljuk önmagunkat, mint egyént, és mint a társadalom tagját.

Minden elismerést megérdemel a kitűnő előadás, amely az együttes hatalmas fejlődéséről tanúskodik. Éless Béla rendezése egy igen tehetséges fiatal művész pályájának jelentős állomása. Igaz, az előadók valamennyien kitétek magukért, közülük is elsősorban Englerth Miklós, Nádpatyaki György és Gengeliczy László dicsérhető. De az egész műsor sikere a rendezés elsőrangú voltának köszönhető.

Az egyetlen hiba, amit kifogásolni lehet, az a szerkesztő, Éless Béla hibája. Nem jól választotta meg A füledt világ című rész anyagát. Nem vitatom, hogy a rész szerző, jó szerzők, de véleményem szerint Éless gyengébb műveiből választott.

A The Pipes jazz együttes halk, intelligens zenéjével, nagyon jól egészíti ki a szólíták és a nagyszerű kórus produkcióját.

L. P.

# Halhatatlanok

Idő: 2268. Idős, fehér szakállú férfi álldogal a Közgazdasági és Szociálatudományok Háza (volt Közgáz) előtt. Meghatódva nézegeti az épületet. Ez a ház valamikor tudást adott neki, kenyeret, mely olykor keserű volt ugyan, főleg stat.-vizsgák, zh-k idején, mégis az ifjúságot jelentette számára. Belépett a kapun. Pillantása megállt egy táblán s ettől hangosan nevetni kezdett. „Ez századok múltak, s a lift ma is a régi.” Az elképzelt kép, ime, mennyire más. 300 évvel ezelőtt ő is az egyetem hallgatója volt. „Kaptató Ede, végzett 1968. június 13-án.” Akkor kapott diplomáját ma emlékezőként őzi.

Az aulán át indult fel a hátsó lépcsőn, szíve egészen jól bírta, orvosa bizonyos abban, hogy a harmadik szívatültetése után elélihet ismét akár újabb 100 évig is. Nem panaszkodhat, szép kort megért! Ot emberítő alatt végigélte a tudomány és technika forradalmát, s néhány gazdasági reformot és nyolc feleséget...

Felért az ötödik emeletre. Csodálkozva nézett körül. Vegyipari és Kémiai Atomkutatási Tanszék; Idegenforgalmi és Stewardess-képző Tanszék, sőt, az emelet kiszélesült egy modern, ragyogó berendezésű, felszerelésű laboratóriummal. Szinte sajnálta, hogy nem fiatalabb néhány száz évvel.

Végre felért a hatodik emeletre. Benyitott a légi-kozlekedési tanszék auláján. Meglepetésére egykori évfolyamtársai közül ketten is ott voltak. A tanár már várta őt, székel kiálta, s örült, hogy találkozhat a régi egyetem öreg „diákjaival”.

— Ön mikor végzett — fordult Kaptató Ede-hez.

— Körülbelül 300 éve. Ha jól emlékszem, az idő tájt vezették be az új gazdasági mechanizmust. Az elsőt. Emlékeiben kutatott.

— Emlékszem, az egész ország visszhangzott akkor a közgazdasági kifejezésektől.

— Bizony, messze vagyunk már attól — sóhajtott a társa. Azóta 2 millióval több atommeghajtású autóbúsz gyártunk, beépített szines tv-készülékekkel, s félmillióval több légitaxit. Nem csoda, hogy új követelmények lépnek a régiak helyébe, s mindez rákényszeríti az embert az állandó tanulásra. Amit egyetemi éveim alatt tanultam, az ma már valószínűleg történelem.

— Önök mindketten a szívatültetésnek köszönhetik, hogy ma is élnek? — kérdezte a tanár.

— Igen — felelte Kaptató —, pedig az időben misztikumnak hatott a szívatültetés, ma pedig, nézzen körül, teli a város Matuzsálem-koriakkal!

A beszélgetés végeztével örömmel állapították meg, hogy őket nem fenyegeti a „kiöregedés” veszélye. Halhatatlanok...

Mielőtt kiért az utcára, a kapuból visszafordult. Megjelent az egyetemi újság legújabb száma, kihúzott egyet az automatából. A második oldalon ezt olvashatta: ... emlékeznek még arra, amikor egy dél-afrikai orvos, a sebészet történetében először, szív-műtétet hajtott végre. Teljesítményét csak a jövő század fogja igazán értékelni...  
Sz. M.

# Néhány szó a — LABDARÚGÓKRÓL

# SPORT

Labdarúgó-csapatunk számára az elmúlt hét vége különös jelentőséggel bírt. A „nagyok” elkezdtek a bajnoki szezon, ők pedig első komoly edzőmérkőzéseikre készülődtek. Erdemes tehát még egyszer — utólag — feleleveníteni az elmúlt évad tapasztalatait: — kezdődjék ezzel beszélgetésünk Molnár Sándorral, a csapat edzőjével.

— Bennünket is sújt mindaz a hátrány, amivel általában az egyetemista csapatok indulnak. Mások már a bajnokság közepén járnak, amikor mi szeptemberben végre elkezdhetjük a komoly felkészülést. Most ősszel is négy elmaradt mérkőzéssel indultunk, sürgetett az idő. Egyetlen edzés után máris sorsdöntő bajnoki mérkőzést kellett játszaniunk egy víz alatt álló, rossz pályán, idegenben, a későbbi első helyezéssel. Csoda, hogy 2:1-re kikaptunk?

— Persze nemcsak ez volt az oka, a csatársor gyengesége is közrejátszott abban, hogy

csak a 3. helyen végeztünk. Általában — 1—1 góllal győztünk vagy veszítettünk, nagyon sok helyzet maradt kihasználatlanul a körülményeskedés, a vállalkozókedv hiánya miatt.

— De sorolhatnám még: hátráltatta a csapatot Pleesz kiesése a védelem tengelyéből, ősszel nem kaptunk erősítést, az edzéseket pedig vagy meg tudjuk tartani, vagy nem. Ebben mindig a Műszaki Egyetem tömegsport-rendezvényeihez kell igazodnunk, a fennmaradt idő kihasználhatósága pedig a játékosok óratelhelésétől függ. Edzésre, edzőmérkőzésekre például szerda a legkedvezőbb időpont, de ha találunk is megfelelő partnert, mindig idegen pályán kell játszaniunk.

— Mégis elgondolkodtató, hogy a csapat minden tagja játszott már magasabb osztályban is!...

— Az edzők, szakvezetők között általánosan kialakult vélemény az, hogy a Közgáz a bajnokság legtechnikásabb csapata. Stílusos, technikailag jól képzett, de ez rossz talajon, nagyon kemény ellenfelekkel szemben sokszor nem érvényesül —, pedig riválisaink épp ilyenek! Tétlenül mérkőzéseken pedig nem lehet félsen játszani

— Mint edző, kikkel volt megelégedve az elmúlt bajnokságban?

— A védelem általában megállta a helyét. Elöl a középpályás Márton Ferencet, és a jobbszélen Alföldi Tádét lehet megemlíteni. Robbanékonnyak voltak, ők vállalkoztak a legtöbb akcióra.

Újabb bajnokság kezdődik, újabb bizonyítási le-

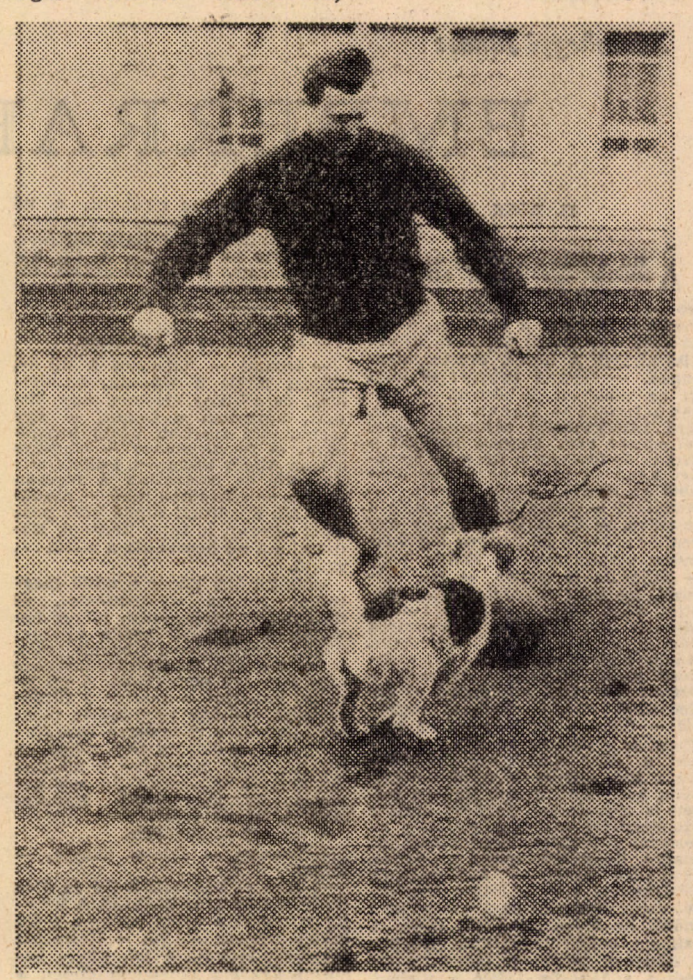
hetőség. Milyen reményekkel indulhat a csapat?

— Változatlanul úgy indulunk, hogy tudásunk alapján a bajnokság megnyerésére pályázunk. A játékkedvvel, fegyelmekkel eddig sem volt baj, de a szép mutatós labdarúgás mellett célratörőbb,

eredményesebb játékra lesz szükségünk!

Labdarúgó csapatunk az elmúlt szombati barátságos mérkőzésen — bár ellenfele egy osztállyal feljebb játszik — 9:1-re győzött...

László Gyula



Akadat egy-két kutyakemény ellenfél... (Kádár felvétele)

# Házibajnokság

Az asztalitenisz, sakk és kosárlabda sportágakban ebben a félévben is megrendezzük a hagyományos „házibajnokságot”. Az asztalitenisz később meghátározott szombat délelőttökön, a többi versenyeket a lehetőségek szerinti időben rendezzük meg.

Jelenkezni lehet március 16-ig a KISZ-alapszerző vezetőknél vagy a sportosztályban.

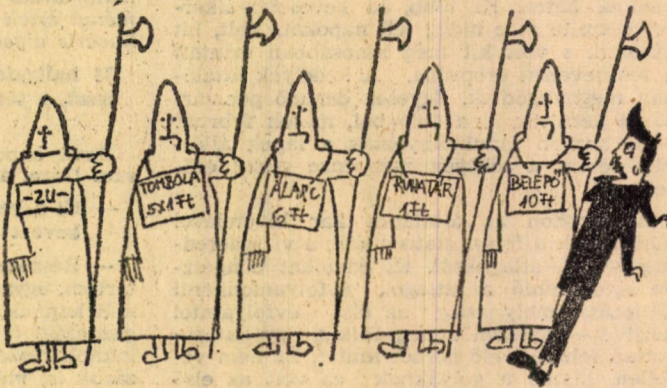
— Sportklub vezetősége —

# KÖZGÁZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Lapja. Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt. Felelős szerkesztő: Kincses György. Szerkesztőség: Budapest, IX., Dimitrov tér 8. III. 381. Telefon: 186—850/138. Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat. Készül a Szikra Lapnyomdában!



## Ahogy rajzolónk látta



Inkvizíció



CSÓK-GALÉRIA

## VIBRALÓ SIKERREL

A tótágas bál előtt már egy héttel féldes plakátok hívták fel a jó nép figyelmét arra, hogy a Közgázon jelmezes, álarcos megmozdulás lesz, mint ahogy lett is. No, mondom, ezt már megnéztem magamnak. A kiválasztandó jelmez körül némi zűr volt, végül is hallgatva atyjám tanácsára (fiám, tökéletesen mindegy mit húzol fel, kimagasló egyéniségedet úgysem lehet maskarába rejteni), csak úgy natur, ünneplő ruhában mentem be a Közgázra.

Félttem, hogy feltűnő leszek, kirívok a sorból jelmeztelenségem miatt, de nem így történt. Az az egyetlen kislány volt csak feltűnő, aki egy közép-kori várúrnő ruhában jelent meg. Itt-ott akadt egy-két álarc is, de a jelmezeket kizárólag csak a rendezőbizottság tagjai és a renádjentartó erők piros köpenyei jelentették. A zenéről és a bönáról a Neoton gondoskodott, vibráló sikerrel... Hangerőtől ugyanis még az emeleten is remegték a villanykörték. Ittam egy üveg sört, flüpperezttem, egyéb esemény nem is történt. Vagy igen?

Ja, persze, volt műsor is. Az én „monstre kavalkájuk”. Nem az enyém.

Fellépett benne Angyal János, nagyon szórakoztatóan. Utána jött a fekete leves. Egy



monológ is elhangzott, de úgy döntöttem, erről nem írok, kollegáról ugyanis vagy jót vagy semmit. Szóval ezéért. Tetszett viszont Vujicsics Tihámér produkciója. Rém szórakoztató volt, ahogyan nem találta az orgonát. Ez volt műsora jobbik fele. Amikor negyedszeri nekifutással meglelte a billentyűket és elkezdte a műsort, már alig voltak az aulában. Igaz, előtte valaki énekelt is, sőt mintha gitározott volna mellette...

A szerencsét is megkíséreltem, vettem három tombolajegyet, de a konyak másnak jutott és a szürke kiskutyát sem én kaptam.

De hát ilyen az élet.

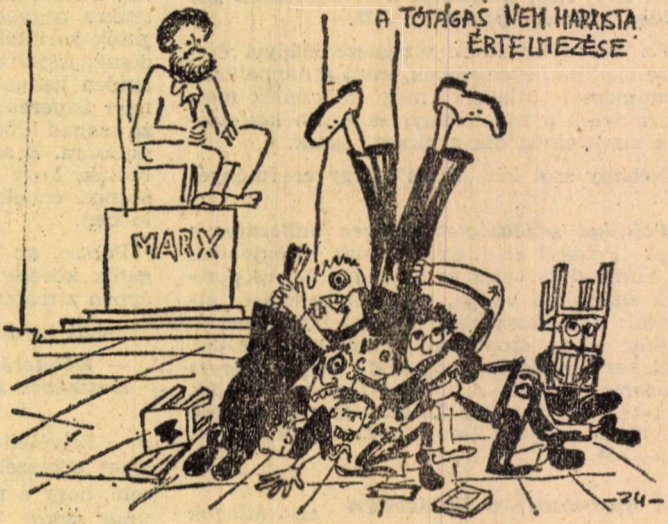
Az élet egyébként nem olyan rossz, mint amilyennek látszik, vagy mint egy ilyen tótágasbáli leírásból tapasztalható. Eecsületszavamra kijelentem, hogy mindezen kellemtelen momentumok ellenére nagyon jól éreztem magam, amit mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy reggel hatkor, mikor hazaértem, tartott vagy negyedórát, míg megtaláltam a kaput. Hát még a lakásunkat. Szóval ez volt az én kis kavalkám. Nem az övék.

De ez nem számít.

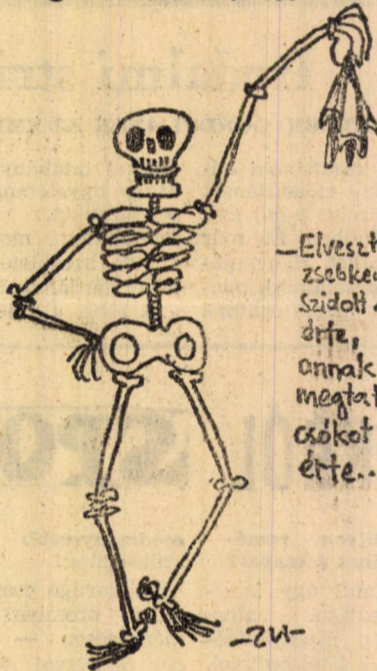
„Mr. Pepper”

A grenoblei példa, avagy Farkas teremminiszter egymondatos megnyitóbeszéde.

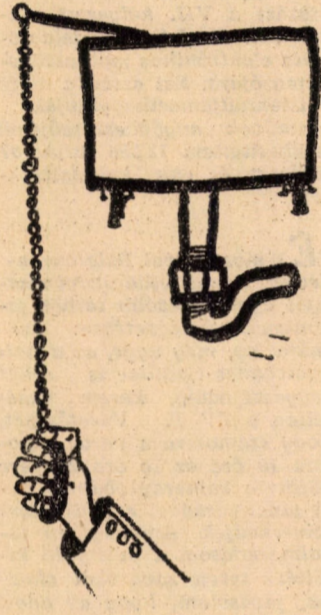
(Halász Géza karikatúrái)



ROOZ JÓZSI MŰSORÁRÓL



Elvesztettem zsebkezdőmet, Seidoti augus érte, annak, aki megtartja, csókot adok érte...



POÓR PÉTER MŰSORÁRÓL - UTÁNAM A VIZÜZÖN



## Álarc nélkül...

Mikor érkeztem az aulába, s el vagyok készülve rá, hogy egy rakás álarcos férfiú mindenféle gúnyába öltözve ropja a táncot, mindenféle gúnyába öltözött leányzókkal. Keserű csalódás ér. Az aulában egy, maximum kettő jelmezes egyén árválkodik a maga meztelen valóságában. Saját álarcomat tehát zakom belső zsebébe rejte megyek a büféhez egy kis szíverősítő sört felhajtani, némi higitóval. (Ízles szerint rum, gin, vagy konyak.) Hogy ez megvan, azonnal más színben látom a világot, s minthogy egy sör az nem sör, gyorsan kapjuk meg kettőt. Miután a kapuzást félretéve utolsó fil-léremnek is nyakára hágtam, elindulok „dolgozni”, mert ha nem írok a bálról, a szerkesztőm hág az én nyakamra, s ezt a műveletet nem kedvelem.

Hál' istennek kezdődik a műsor, erről majd lesz mit írni - gondolom. A bevezetés kitűnő. Farkas miniszter (terem...) kocsizik be az aula közepére, kiszáll, s meghatottságtól remegő hangon megnyitja a bált. Frenetikus siker. Ami utána van, az viszont eléggé szánalmas. Rá kell jönnünk végre, hogy az aulában nem lehet műsort csinálni, mert a legnagyobb nevek is megbuknak. Egyszerűen nem lehet őket érteni. Közben a kiadott műsorig eltérően a büfé előtt kedélyes verekedés játszódik le. Alig egy-két csepp vér hullott, s a rendezőgárda máris rendet teremt. A műsor folyik tovább, de minek, mert a kutya sem figyel oda, mindenki a műsoron kívüli számot tárgyalja.

No, de már túl vagyunk rajta - folytatódhat a tánc. Mi van ezzel a társasággal? Mintha kissé nyomott lenne a hangulat. Nincs elég szesz? Vagy a zenekar gyenge, vagy csúnyák a lányok? Egyik sem. Ma valahogy nem megy. Volt jobb is.

- vász.

Rózsahegy János:

## EMBERRABLÁS

II. RESZ

A fiú a feje alá nyúlt és megemelte egy kicsit. Meglepetésében felkiáltott. A szöke nő volt! Bugyor óvatosan helyezte vissza a nő fejére a lépcsőre, s így az csak egy kicsit koppant. Mikor visszahúzta a kezét, érezte, hogy ragad. - Gyújtás gyufát! - adta ki az utasítást Sűgérnek. - Vészes a kezéd! - kiáltott fel Sűgér, ami késégtelenül időszerű, bölcs feltezés volt. Bugyor lehajolt a vízhez és lemosta a kezét. - Rendőrt kéne hívni - aggodalmaskodott az ifjabb Kauzersteinn. - Rendőrt? - húzta félre a száját a testvére. - Te is tudod, hogy egy rendőr... - s itt Bugyor kétértelműen elhallgatott. - Hülye vagy - szögezte le Sűgér. - Kit hívjunk, ha nem rendőrt. Talán tűzoltót, vagy villamoskalauzt! - Az idősebb Kauzersteinn fejcsóválva bámult akadékoskodó testvére. Aztán mélyet sóhajtott, s lemondóan mondta: Legyen igazad! - Szóval megyünk rendőrt? - érdeklődött Pál. - Rosszul ragoztál - mondta Bugyor - én megyek, te pedig itt maradj és őrzöld a nőt. Azzal szórakozottan hóna alá csapva a megboldogult Misa holttestét, úgymint kezdett fel-felé a lépcsőkön. Rendőrt csak a Múzeumkert sarkánál talált, s az hosszas rábeszélés után szánta rá magát, hogy kivizsgálja az ügyet. Felöltötte hivatalos ábrázatát, s közlekedési rendőri létező nyomozót megszerényítő határozottsággal indult az előre siető fiú után. A rakpart szélén megálltak. Bugyor a sötétben betájtotta magát, s elindult a lépcsőn lefelé a vízhez. Meg mert volna esküdni, hogy azon a helyen áll, ahol az eszméletlen nőt hagyta Sűgérrel együtt. Azonban sem a nő, sem testvére nem voltak sehol. Sűgér eltűnt!

Mikor Bugyor elrohant, a nő felült a lépcsőn. Meglepetten bámult a fölé hajló Sűgérre. Maga ki? - kérdezte. A nő megrázta fejét és váratlanul csak ennyit mondott: Zsazsa. Sűgér érdeklődve bámult rá. - Mi történt? - kérdezte. - Semmi - válaszolt a nő - jöttem lefelé a lépcsőn, elcsúsztam, és amikor elestem, úgy látszik, bevertem a fejem. - Egy zsebkezdőt szorított vérző homlokára. - Hazakisérne? - kérdezte a fiút. Sűgér bólintott. Felsegítette Zsaszát, és elindultak a lépcsőn felfelé. - Szeressen taxit - mondta a nő. Sűgérnek röpké husz perc alatt sikerült is taxit keríteni. Beülték, s a nő bement a címét... szálta.

Mint később Sűgér a nőtől megtudta, Zsazsa nyugatnémet, és üdülőre jött Budapestre. Mikor beléptek a szállodai szoba ajtaján, Sűgér csodálkozva nézett szobát, ilyen ragyogó berendezésű szobát még életében nem látott. A nő ledobta kabátját, s bement a fürdőszobába. Néhány perc múlva megmosakodva, s mindössze egy fürdőköpenybe öltözve tért vissza. A fiú kedvetlenül nézette a nő prima alakját. Zsazsa fölött egy pohárba és megkínálta Kauzersteint. Sűgér ivott. - Mi ez? - kérdezte. - Whisky - felelte Zsazsa. - Izlik? - Igen - bólintott a fiú és újra nyújtotta az üres poharát. A whisky megtette a maga hatását, a fiú lassan kezdett elizni. - Beszéljen magáról, mondta a nő. Sűgér beszélni kezdett, elmesélte életét, a Bérkocsis utca 97/B-t, azonban nem tudni miért, ikerestvéreiről egy szót sem szólt. A nő közelebb húzódott a fiúhoz, kezét a vállára tette. - Szeretted a pénzt? - kérdezte. A fiú bólintott.

Tízezer dollárt kereshetnél - mondta bűgő hangon Zsazsa - mindössze egy kis csekket kellene megtenni érte. Most már bevalhatom, a nyugatnémet titkosszolgálat embere vagyok. Azzal a feladattal küldtek Magyarországra, szerezzek meg egy iratot. Az irat világvizsgonylatban egyedülálló találmány leírását tartalmazza. A találmány a következő: a magyar közgazdasági irodalomban jól értenek ahhoz, hogy kis dolgokat bőven megfogalmazzva, több száz oldalnyi terjedelemben írjanak meg. Magyarul kilóra írják. A nyugati szerzők tudják, hogy a magyar gazdasági gazdasági sikerrel a jól képzett közgazdászoknak köszönhető, s ezek a közgazdászok tudásukat az ilyen bőven megírt könyvekből szerzik. Egyesek szerint a nyugati közgazdasági szerzők ilyenre képtelenek. A nyugatnémet titkosszolgálat tehát megbízott, szerezzem meg ezt az iratot. Az irat a közgazdasági egyetemen van elrejtve. - Ézért, ha vállalnád ezt a nagyjelentőségű találmányt. - Férkészve nézett a fiú arcába. - Vállalod? - Sűgér agyan végigtutott minden lehetőség. - De ez nem lesz hazárdulást? - kérdezte. - Ugyan - legyintette a nő. - Az egész világ érdeke ezt kívánja. Gondold meg, rajtad a világ megmentésének súlya.

Sűgér részeg agyán ezek a szavak csak átlutottak. Leleki szemel előtt a tízezer dollár lebegett. - Majd még gondolkodom rajta - szölt, felült és az ajtó felé indult. - Majd holnap visszajövök. - Kavargott a gyomra. Kezdte magát rosszul érezni. Valami azt súgta, hogy forduljon hátra. Hátránézett, de már késő volt. Egy dobbanás hallatszott és Sűgér előtt elsötétült a világ... (Folyt. következik.)



Tótágas nélkül - ketten, négy lábon járják a modern „csürdögölőt” (Foto: Száva)